

SOCI ALRÅ DGIV EREN

DANSK SOCIALRÅDGIVERFORENING

04/05/21

VIVE-RAPPORT

Hver anden forælder til anbragte børn får ingen støtte

GUIDE

Sådan forebygger du omsorgstræthed

RELATIONEL VELFÆRD
FAMILIERNE STOLER PÅ
AT VI LYTTETIL
DERES BEHOV

TEMA

FAMILIERNE STOLER PÅ AT VI LYTTER TIL DERES BEHOV

Når kommunens folk besøger familierne i 'Opgang til Opgang' i Gellerupparken, er silotænkningen og ekspertrollen byttet ud med nysgerrighed og tillid – og familierne bestemmer selv, hvad de har brug for hjælp til. Inspirationen kommer fra den engelske pionér i socialt arbejde, Hilary Cottam, som opfandt begrebet 'relationel velfærd'.

Foto: Foto: Andreas Bang Kirkegaard

29 **Jeg indser, at en ny smartphone eller reparation af skærm kan få lange på uddannelseshjælp. Det er en udgift, som kan sparke bunden helt ud laveste ydelsestakst.**

Ida Louise Jervidal, fællestillidsrepræsentant, beskæftigelse, Aarhus Kommune

10 **Guiden**
Social støtte. De sværeste opgaver er teamets. Fælles forventningsafstemning. Variation i arbejdsopgaver.

34

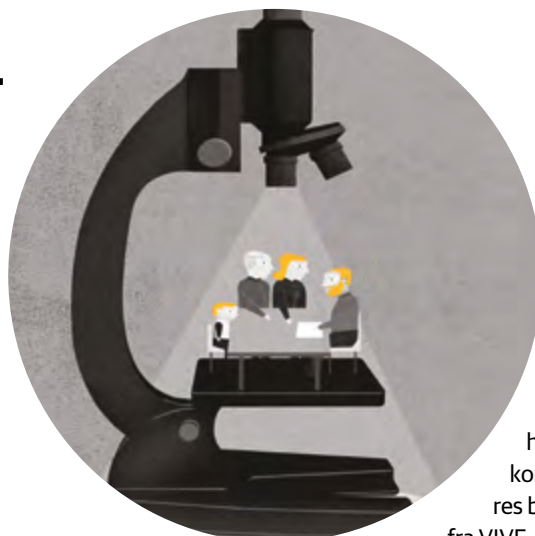
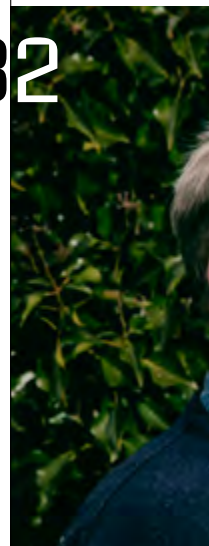

Illustration: Morten Voigt

32

Hver anden forælder til anbragte børn får ingen støtte
Kun 48 procent af de forældre, der har deres børn anbragt uden for hjemmet, har en støtteperson, modtager familiebehandling eller får et af de andre tilbud, som kommunerne kan give forældrene, mens deres børn er anbragt. Det viser en undersøgelse fra VIVE, og forskeren bag kalder det tal alt for lavt.

04 NYT FRA DS

06 SOCIALT NYT

08 MEDLEM NR. 16.247

"Jeg er drevet af, at der skal gøres noget. Nu".

10 GUIDEN

Sådan forebygger du omsorgstræthed

13 BØGER

16 TEMA: RELATIONEL VELFÆRD

Når kommunens folk besøger familierne i 'Opgang til Opgang' er silotænkning og ekspertrolle byttet ud med nysgerrighed og tillid.

22 OMVÆLTNING AT MØDE BORGERNE UDEN FAST DAGSORDEN

Det kræver tålmodighed at holde ud at være i processerne, indtil borgeren selv finder frem til 'løsningen', fortæller to socialrådgivere.

24 VOXPOP

Hvordan kan erfaringerne fra 'Opgang til Opgang' bruges i fremtidens beskæftigelsesindsats?

25 INTERVIEW MED HILARY COTTAM

Hilary Cottam, engelsk pionér i socialt arbejde, opfordrer til at gentænke velfærdssystemerne.

28 LEDER

Uligeløn skal på møddingen

28 MIN MENING

29 REGIONSLEDER

Omverdenen skal også kende vores værd

29 PRAKSISKLUMME

I har vel ikke noget gaffa?

30 JURA

Et menneskeretligt perspektiv på tvangsbortadoption

31 DEBAT

31 MIT ARGUMENT

32 ANALYSE

Kvindefag i historisk skruetvinge

34 HVER ANDEN FORÆLDER TIL ANBRAGTE BØRN FÅR INGEN STØTTE

38 VOXPOP

Hvordan sikrer vi forældre til anbragte børn den bedste støtte?

40 KULTUR

42 REFLEKSION

45 KONTAKT

45 KALENDER

"Jeg er drevet af, at der skal gøres noget. Nu"

Jo mere Susanne Both tænker over lønnen i kvindedominerede fag, jo mere "rasende feminist" bliver hun. Derfor er hun medstiller af et borgerforslag om at ophæve tjenestemandreformen fra 1969.

Foto: Lisbeth Holten

udsigter for en ung som ham af ethvert råderum på den

"Det undrer mig, at vores beboere ikke blev vaccineret før os medarbejdere."

Martin Pedersen, socialrådgiver og leder af Tangkær SP, et socialpsykiatrisk botilbud for voksne med komplekse og svære psykiske lidelser. En del af de 42 beboere har en retslig foranstaltning.

Foto: Andreas Bang Kirkegaard

Dansk Socialrådgiverforening

Udgives af Dansk Socialrådgiverforening, Tolbodgade 19 B, 1253 København K, telefon 7010 1099, ds@socialraadgiverne.dk, www.socialraadgiverne.dk **Ansvarshavende redaktør** Mads Bilstrup, mb@socialraadgiverne.dk **Redaktør** Susan Paulsen sp@socialraadgiverne.dk **Debatredaktør** Linda Havanna Hansen, lhh@socialraadgiverne.dk **Journalister** Bjarke Hartmeyer Christiansen, bhc@socialraadgiverne.dk, Lærke Øland Frederiksen, lof@socialraadgiverne.dk **Layout** Signe Christiansen, sic@socialraadgiverne.dk **annoncer** til Socialrådgiveren, Socialraadgiverjob.dk og Dansk Socialrådgiverforenings nyhedsbrev tegnes af: Media-Partners, telefon 29 67 14 36, www.Media-Partners.dk/medier **Stillingsannoncer** marianne@media-partners.dk **Tekstsiderannoncer** joergen@media-partners.dk **Deadline** for annoncer til 06-2021 er 18. maj **Deadline** for annoncer til 07-2021 er 2. juni **Forside:** Andreas Bang Kirkegaard **Tryk** Stibo **Årsabonnement** 910 kr. inkl. moms. Løssalg 70 kr. pr. nummer plus forsendelse **Socialrådgiveren udkommer** 12 gange om året. Dette nummer udkommer 27. april 2021. Artikler og indlæg er ikke nødvendigvis udtryk for organisationens holdning. **Kontrolleret oplag:** 18.803 **Trykt oplag:** 19.000 **ISSN** 0109-6103

MIT HADEORD

Sprog har magt. Derfor skal vi bruge det med omtanke. Har du et **yndlings- eller hadeord** så skriv til os på ord@socialraadgiverne.dk

Lone Engels

Socialrådgiver,
Jobcenter København.
Hendes hadeord er:

'VÆRDIG SAGS-BEHANDLING'

Ligesom "jeg går ind for fred i verden" eller "borgeren i centrum", lyder beskæftigelsesministerens mål om "værdig sagsbehandling" som varm luft. Gratis ord, der drysser lidt sukker ud over de strukturelle, lovgivnings- og forvaltningsmæssige rammer, der i sig selv spænder ben for målet. Det er lag på lag ovenpå en i forvejen uværdig struktur - i stedet for at tage fat om nældens rod. Det er bullshit-bingo - og derfor er "værdig sagsbehandling" et hadeord for mig.

Overenskomst

SOCIALRÅDGIVERNE STEMTE KLART JA TIL OK21

Medlemmerne af Dansk Socialrådgiverforening har stemt JA til både overenskomstaftalen for kommuner og regioner og overenskomsten i staten. I alt har 7077 medlemmer stemt om overenskomsterne. Formand for Dansk Socialrådgiverforening Mads Bilstrup siger:

– Jeg vil gerne takke alle, som har benyttet stemmeretten. Jeg er også rigtig glad for, at socialrådgiverne har stemt JA til overenskomsterne.

Mads Bilstrup fremhæver desuden sikring af reallønnen som det vigtigste resultat:

– Det var vores absolutte topprioritet at sikre socialrådgivernes realløn. Det har vi nået – og der er formentlig også udsigt til egentlige lønforbedringer i de næste tre år. Og det er et tilfredsstillende resultat coronakrisen taget i betragtning.

For de fleste socialrådgivere stiger lønnen med 200 til 300 kroner om måneden fra 1. april.

Overenskomsterne indeholder også mange andre forbedringer. Du kan få et overblik over alle OK21-resultaterne på socialraadgiverne.dk/ok21.

Rettelse

PENSIONS KASSEN HEDDER PKA

Socialrådgivernes pensionskasse hedder PKA – og ikke PFA, som vi har skrevet i artiklen "OK21: Reallønnen er sikret de næste tre år" i Socialrådgiveren 3/21. Vi beklager fejlen.

Pensionskassens fulde navn er: Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpædagoger og Kontorpersonale. Læs mere på pka.dk

Handicap

NEJ TIL KASSETÆNKNING

Regeringen lægger i den kommende Barnets Lov op til at adskille hjælpen til børn med handicap og socialt udsatte børn i to forskellige lovgivninger. Men Dansk Socialrådgiverforening advarer sammen med en lang række organisationer på området mod ideen,

De mener, at indsatserne skal gives efter samme lovgivning, og med en anerkendende og kompenserende tilgang, og understreger også, at der er et stort behov for at styrke den viden og de indsatser, der er for børn med funktionsnedsættelser i kommunerne.

Læs kronikken 'Barnets Lov skal ikke føre til mere kassetænkning' på altinget.dk/debat

Corona

STYRK TRIVSLEN

Her under forhåbentlig sidste fase af corona er der stadig brug for at have fokus på trivsel. Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø har samlet en række gode råd og redskaber om at holde trivslen høj på coronatrivsel.dk.

Vi skal have styrket den sociale tryghed og tillid. Vi skal investere massivt i klimaomstilling. Vi skal have socialt retfærdige klimaafgifter. Vi skal investere i mennesker og velfærd. Og vi skal have kickstartet idémaskinen.

DS' formand Mads Bilstrup sammen med en række øvrige fagforeningsformænd, 29. marts i Politiken i kronikken 'Opråb fra fagforeningerne': Sådan løser vi corona- og klimakrisen socialt retfærdigt'. Læs den på politiken.dk

Tilbageblik

SÅDAN SKREV VI I SOCIALRÅDGIVEREN NR. 6-1966

1966: Danmarks sociale Højskole afgav i juli 1965 indstilling til Socialministeriet om etablering af en videreuddannelse af socialrådgivere. Med vedtagelsen af finansloven for finansåret 1966/67 er der givet grønt lys for at føre planerne ud i livet – og etablere en videreuddannelse på 600 timer med dels generelle basisfag af behandlingsmæssig og retlig karakter, dels specialer på skolen i København.

2021: Uddannelsen begyndte i 1937 som et 15-månederskursus med formiddagsundervisning og praktik om eftermiddagen. I 1967, da "Årskursus" kom til, tog den 3 år. Og i 2021 har vi en 3½-årig uddannelse, der kan suppleres med diplom, en master eller kandidatuddannelser. Men der er stadig plads til forbedringer, ikke mindst efter års omprioriteringsbidrag, så under resolutionen "Stærkere sammen" vedtog Rep20, at DS skal arbejde for en bedre, mere praksisorienteret og bedre finansieret grunduddannelse.

For dig og jer, der ønsker udvikling og fornyelse i det sociale arbejde

Supervisionshuset har samlet en gruppe erfarne og højt specialiserede supervisorer i København og Fredericia. De er klar til at hjælpe dig, dine kolleger og din organisation med at skabe kvalitet og trivsel i arbejdet med menneskelig velfærd og udvikling.

Vi superviserer enkeltpersoner og grupper – både inden for og på tværs af fag, og vores supervisorer møder dig med professionel indsigt og et godt overblik. Vi tilbyder også online supervision til enkeltpersoner og grupper, så du kan få supervision lige dér, hvor det passer dig bedst, og den geografiske afstand til supervisor ikke har nogen betydning.

Ring til Jakob Hassing på 88 93 00 01 eller læs mere på **supervisionshuset.dk**

PROFESSIONELT
OG MENNESKELIGT
OVERSKUD

SUPER
VISIONS
HUSET

Socialtilsyn

NY AFTALE STYRKER KONTROL MED DØGNTILBUD

Med den nye aftale får Socialtilsynet mulighed for at gribe hurtigere ind, når kvaliteten ikke er i orden – men aftalen er uden et loft over, hvad private kan trække ud af profit på sociale tilbud.

Regeringen har indgået en aftale med sine støttepartier, som skal styrke socialtilsynene. Blandt andet får socialtilsynene mulighed for at holde et tilbud under skærpet tilsyn, selv om tilbuddet ikke har et påbud. Det foreslag præsenterede socialminister Astrid Krag (S) i Socialrådgiveren nr. 2/2021, hvor der var flere eksempler på tilbud, der slap for påbud ved at skrive handleplaner, og dermed heller ikke kunne komme under skærpet tilsyn. Det kan de med den nye aftale, som også ensarter de fem socialtilsyns praksis og styrker socialtil-

synenes samarbejde med andre tilsynsmyndigheder.

Det lykkedes ikke regeringen at samle et flertal for at stoppe muligheden for at trække økonomisk overskud ud af opholdssteder, som også Dansk Socialrådgiverforening går ind for. I stedet skal tilbuddene fremover oplyse på Tilbudsportalen, hvor meget udbytte de betaler til ejerne, og der bliver stillet større krav til koncerners økonomi.

Læs temaet "Kvalitet i døgntilbud halter" i Socialrådgiveren nr. 2/2021 på socialraadgiverne.dk/publikationer

Corona

TRIVSEL OG HVERDAGSLIV

Den første coronanedlukning i foråret 2020 havde samlet set kun få negative konsekvenser for hverdagslivet og trivslen i danske småbørnsfamilier. Børnenes skærmb brug steg, og beskæftigelsen blandt mødre til børn på ni måneder faldt. Forældrenes vurdering af barnets generelle trivsel blev ikke påvirket, mens mødre oplevede en smule bedre trivsel. Det viser VIVE's analyse af indsamlede data før og under nedlukningen.

Læs "Trivsel og hverdagsliv i danske småbørnsfamilier under covid-19-nedlukningen foråret 2020" på vive.dk

Kommuner

FORVENTER ØGEDE UDGIFTER

Kommunerne regner med, at serviceudgifterne i år bliver højere end sidste år. Det viser en analyse af de kommunale budgetter, som VIVE har lavet. Samlet budgetterer kommunerne med at bruge 267,5 milliarder kroner på service i år, hvilket er inden for rammerne af økonomiaftalen med regeringen. Stigningen svarer til små 60 kroner pr. indbygger og skal ses i sammenhæng med, at befolkningstallet stiger, skriver magasinet Danske Kommuner.

Beskæftigelse

FLERE LANGTIDSLEDIGE

Langtidsledigheden er ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vokset 11 måneder i træk. Selv i perioden fra maj 2020 til december 2020, hvor den samlede ledighed faldt, fortsatte langtidsledigheden med at vokse. Samlet er næsten 37.900 arbejdsløse langtidsledige – en stigning på mere end 15.000 personer siden marts sidste år.

17

Sidste år var der en markant stigning i antallet af selvmord blandt unge kvinder i alderen 20 til 24 år. 17 kvinder i denne aldersgruppe tog deres eget liv i 2020. Det er tre gange så mange selvmord, som der plejer at være i den gruppe, og det højeste antal, der er registreret i 20 år.

Kilde: dr.dk på baggrund af et særudtræk fra Dødsårsagsregisteret.

Nye regler

FÆRRE SKAL VEJLEDES OM REPATRIERING

Dansk Socialrådgiverforening har i samarbejde med integrationsfaggruppen i lang tid arbejdet for at få ændret reglerne om systematisk vejledning om repatriering. Nu kommer der en ændring af reglerne, som reducerer målgruppen for systematisk vejledning markant. Politikerne blev i februar enige om, at det fremover kun er ca. 22.700 udlændinge med opholdstilladelse i Danmark i mindre end fem år, som skal vejledes om repatriering – "når der i øvrigt er anledning til det".

Læs mere i artiklen 'Socialrådgivere skal ikke længere vejlede om repatriering ved hver samtale' på socialraadgiverne.dk/nyheder

Tidligere anbragte

HJÆLPER MED TILSYN I GLADSAXE

Tidligere anbragte børn skal hjælpe Gladsaxe Kommune med tilsyn af døgninstitutioner for at forbedre forholdene for de børn i kommunen, som i dag er anbragt udenfor hjemmet. Kommunen har indgået en aftale med organisationen De Anbragtes Villkår, hvor formanden til TV2Lorry siger, at de for eksempel vil se efter, om de voksnes relation til børnene er varm og nærværende og ikke distanceret og kølig.

– Det er måske for meget at forlange, at det skal være en decideret mor- og far-relation, de anbragte børn skal have til de voksne, men vi skal derhenad.

Nyt bosted i Biersted

12 km uden for Aalborg. Unge og unge voksne 16-30 år jvf §66 / § 107 – Kognitive udfordringer/ udviklingshæmning, med sekundær diagnose som fx ASF, Angst eller sociale udfordringer.

11 nye ledige pladser

Leder Marianne Hessellund
Tlf. 64631122 / 22593011
www.olandhus.dk

Ølandhus

Familiebo

- en mulighed for en ny fortælling

Familiebo er et opholdssted for udsatte familier (§107)

Det er hele familier, som visiteres til ophold (§52)

Vi udarbejder pædagogisk FKU. Psykologisk FKU kan tilkøbes.

Varighed på ophold er gennemsnitligt 3 - 4 mdr.

Vi arbejder med tilknytning og kompenserer, hvis det bliver svært!

Vi tager altid udgangspunkt i børnenes behov.

FAMILIEBO
Jysk børneforsorg/Friedehjem

www.familiebo.dk

CV

Susanne Both

47 år, København.

2018 - 2020

3F Vestegnen.

2016 -

Regionsbestyrelsesmedlem
i DS Region Øst.

2016 - 2018

UlykkesPatientForeningen.

2014 -

Delegeret i PKA.

2011 - 2016

Frederiksberg Jobcenter,
tillidsrepræsentant.

2005 - 2010

Ansæt på krisecenteret
Reden International.

2009

Uddannet socialrådgiver.

”

**Uddannelseskravene
til de traditionelle
kvindedominerede
fag er bare steget,
men lønnen er ikke
fulgt med.**

Susanne Both

"Jeg er drevet af, at der skal gøres noget. Nu"

Jo mere **Susanne Both** tænker over lønnen i kvindedominerede fag, jo mere "rasende feminist" bliver hun. Derfor er hun medstiller af et borgerforslag om at **ophæve tjenestemandsskiftet fra 1969**.

Af Mette Mørk
 Foto: Lisbeth Holten

SUSANNE BOTHs sans for retfærdighed har drevet hende stort set altid.

– Jeg blev den første tillidsrepræsentant på spillestedet Vega i København, og jeg elsker at lave larm og se noget ske. Jeg stod også foran "Forligsen," da der blev forhandlet om OK18.

Lige nu kæmper hun for, at socialrådgivere, pædagoger, sygeplejersker, sosu'er og andre kvindedominerede fag får den løn, de burde have. Det sker gennem et borgerforslag, der skal få politikerne til at ophæve tjenestemandsskiftet fra 1969. Susanne Both blev opmærksom på reformen, da hun var til kvindernes internationale kampdag sidste år. Her hørte hun et oplæg med forskeren Astrid Elkjær Sørensen, der har analyseret reformens konsekvenser for lønnen i kvindefagene (Læs analysen side 32, red.).

– Det oplæg greb mig. For da man lavede reformen i 1969, værdisatte man kvinders arbejdskraft lavere, fordi kvindernes indtægt "bare" skulle være et supplement

til mændenes løn. Det virker jo helt grotesk, når man ser på det i dag, siger Susanne Both.

Arbejdsgruppe på Facebook

Forslaget begyndte med en Facebooktråd i en gruppe for et feministisk fællesskab, hvor en sygeplejerske skrev ud, om nogen havde gode råd til at tage fat på problemet med tjenestemandsskiftet. Debatten blev til en Messenger-tråd, der blev til en arbejdsgruppe, som endte med at udforme forslaget. Susanne Both er med i arbejdsgruppen, og hun fik to andre socialrådgivere med: Anni Spiele og Marie Vithen – sidstnævnte er fællestillidsrepræsentant i Københavns Kommune.

– Jeg er drevet af, at der skal gøres noget. Nu. Jo mere jeg beskæftiger mig med det, jo mere en rasende feminist bliver jeg, siger Susanne Both – og smiler, så man faktisk kan høre det i den anden ende af telefonlinjen.

Tjenestemandstirsdag ved Borgen

Borgerforslaget endte med at blive offentliggjort den 8. marts i år på kvindernes internationale kampdag, og så tog tingene fart.

– Vi troede ikke, det ville blive offentligt så hurtigt, så vi blev taget lidt på sengen. Men vi delte borgerforslaget på sociale medier, og så gik det bare amok. Det blev delt overalt, og det blev delt af influencere som Twerkqueen og Sofie Linde.

Susanne Both er især glad for det tværfaglige i kampen.

– Mange kan se problematikken, og de føler et ejerskab til det. Det har været helt fantastisk. Det her er en solidarisk kamp for at sikre bedre løn i kvindefagene, og vi er oppe på over 58.000 underskrivere på borgerforslaget (ved bladets deadline, red.).

Indtil videre vil arbejdsgruppen hver tirsdag møde op foran Christiansborg og holde "Tjenestemandstirsdag" for at sætte fokus på den strukturelle uligeløn. Og Susanne Both er ikke i tvivl om, hvad hun gerne ser som resultatet.

– Min drøm er, at det kommer til at udløse en ny lønreform og ligestilling i lønforholdene mellem de offentligt ansatte. Uddannelseskravene til de traditionelle kvindedominerede fag er bare steget, men lønnen er ikke fulgt med. ♦

SÅDAN FOREBYGGER DU

Som socialrådgiver arbejder du typisk i et mentalt højriskjob, hvor du møder kriseramte og traumatiserede mennesker eller har opgaver, som på anden måde stiller store krav om indlevelse og om at håndtere smertefulde følelser. Guiden giver dig en række gode råd, som kan være med til at beskytte mod omsorgstræthed.

Af Susan Paulsen

OMSORGSTRÆTHED

AT FØLE MED OG IKKE FØLE SOM

Hvis du er ved at blive suget ind i en borgers følelsesmæssige uvejr og ikke længere kan tænke fagligt, skal du gøre noget aktivt for psykologisk at få adskilt dig fra den anden.

Det kan du eksempelvis gøre ved:

- at sørge for, at I ikke sidder fuldstændig over for hinanden, men i stedet lidt med siden til hinanden.
- at rejse dig op og gå hen og smide noget i papirkurven eller skrive på tavlen.
- at afbryde øjenkontakten og eventuelt kort fokusere dit blik på en smuk genstand i rummet.
- at huske dig selv på det faktum, at det, at du lige nu sidder og trækker vejret helt roligt, i sig selv er hjælpsomt for den anden, da din ro vil tjene som et alternativ til den andens anspændte nervesystem.
- at sige sætningen: "Ja, det kunne have været mig. Men det er det ikke!"

FÅ ØJE PÅ FARESIGNALERNE

De følgende 10 faresignaler kan være tegn på, at dit team har udviklet kollektiv omsorgstræthed.

1. Tab af motivation og en generel mangel på initiativ i gruppen.
2. Besvær med at tage såvel store som små beslutninger og måske handlingslammelse.
3. Lav produktivitet.
4. Konflikter, klikedannelse.
5. Udpegning af sydebukke, der både kan være et menigt medlem af teamet eller lederen.
6. Dårligt forhold til samarbejdspartnere og måske devaluering af deres bidrag.
7. En forrået tone og måske nedladende måde at tale om borgere på.
8. Øget sygefravær og hyppig udskiftning af personale.
9. Vrede, brok og utilfredshed.
10. Destruktiv humor.

Kilde til guiden: Krisepsykolog Rikke Høgsted, hendes bog 'Grundbog i belastningspsykologi' og onlinekurset 'Digitalt Grundkursus i Belastningspsykologi'

FISKERBÆNKEN

- DET EKSISTENTIELLE MØDE

Fiskeri er farligt, og Danmark har dermed som fiskerination en lang tradition for højrisikoerhverv. Når fangsten er landet, sidder fiskerne og fordøjer tanker og indtryk med hinanden. Det billede har inspireret Rikke Høgsted til metoden 'Fiskerbænken'.

- Fiskerbænken handler om det eksistentielle møde, hvor man har modet til at tåle tragedien. Vi kan ikke fjerne det sørgelige, men når vi deler det, får vi flere kræfter til at være i det, til at turde møde mennesker, som står i en sørgelig situation, forklarer Rikke Høgsted.

SÅDAN GØR I

- Find et roligt sted enten inde eller ude, hvor I kan sidde på en bænk eller en række stole. Vælg et sted med udsigt, hvis det er muligt, så øjnene kan vandre lidt.
- Sørg for, at I ser i samme retning. Øjenkontakt er fint, når man er i dialog, men kan virke forstyrrende, når man ønsker at se indad.
- Begynd med et par dybe vejrtrækninger. Den første på bænken fortæller om en oplevelse, som hun eller han har haft siden sidst, som har gjort indtryk.
- Gruppens opgave er at lytte åbent uden at tage stilling til det. Som når man lytter til at et stykke musik.
- Når fortællingen er slut, skal fortælleren takke gruppen for at lytte, og gruppen skal takke personen for at dele sine oplevelser.
- Ordet går videre til den næste. Har man ikke noget på hjerte, er det fint bare at sige 'pas' og give ordet videre. Man har ikke talepligt på bænken - kun tavshedspligt.

Rikke Høgsted understreger, at 'Fiskerbænken' er et supplement til supervision eller anden form for faglig vejledning og ikke kan erstatte disse fora.

Krisepsykolog
Rikke Høgsted er stifter af Institut for Belastningspsykologi. Hun er forfatter til 'Grundbog i belastningspsykologi' samt udvikler af onlinekurset 'Digitalt Grundkursus i Belastningspsykologi', som er blevet til på baggrund af hendes lange erfaring fra arbejdet som konsulent i Dansk Røde Kors, rådgiver i Kræftens Bekæmpelse, militærpsykolog i Forsvaret og udviklingschef i Region Hovedstadens Psykiatri.

Læs mere på belastningspsykologi.dk

→ DET ER EN HOLDSPORT AT HOLDE BALANCEN

Det er en udfordring at have et arbejde, hvor du dag efter dag stilles over for høje følelsesmæssige krav, hvor du bliver emotionelt påvirket. Derfor er det ifølge krisepsykolog Rikke Høgsted afgørende, at hele organisationen forstår, at det er en holdsport at forebygge omsorgstræthed.

Af Susan Paulsen

- AT FOREBYGGE OMSORGSTRÆTHED er en holdsport, som kun lykkes, hvis alle i organisationen – både ledelsen, kollegerne og de enkelte ansatte – forstår deres rolle og ansvar og hver især bidrager aktivt. Kunsten er at opbygge en arbejdskultur, hvor man får øje på faresignalerne i tide. Og det er afgørende at gøre brug af de redskaber, som kan forebygge mental slagside, siger krisepsykolog Rikke Høgsted. Her nævner hun supervision, gode intro-forløb, deling af viden, at arbejde i teams, klar forventningsafstemning, ledersparring og kollegial støtte.

I forhold til at støtte sine kolleger, kommer der følgende opfordring fra Rikke Høgsted:

– Frem for at sige til din kollega, som ser lidt træt ud, at hun skal passe godt på sig selv, så prøv at spørge: Er der noget, jeg kan hjælpe dig med? Det åbner for en dialog – og kan vise sig at gøre en forskel. Og i forhold til at arbejde i teams er det en vigtig beskyttende faktor, at man ikke står alene med en svær og kompleks opgave.

Misforstået stolthedskultur

En af krisepsykologens hovedpointer er, at alle har et breaking point – et punkt, hvor man ikke kan holde til mere. Derfor advarer hun imod at gøre en dyd ud af, at man ikke bliver påvirket af sit arbejde, og at man kan lægge det fra sig, når man kommer hjem.

– Vi vil gerne virke stærke, og som faggruppe kan vi være dårlige til at udtrykke, når noget er svært. Al-

lerede mens man bliver formet som fagperson under uddannelsen, kan man få den dårlige vane, som jeg kalder en misforstået stolthedskultur: At hvis man fortæller sine medstuderende eller kolleger, at man bliver følelsesmæssigt påvirket af at møde mennesker i krise, bliver man set på som sårbar – underforstået lidt svag. Men selvfølgelig bliver vi påvirkede, og det er ikke, fordi du er sårbar, men fordi du er et menne-

Vi har følelserne med på arbejde - og heldigvis for det, for vi kan ikke lave relationsarbejde uden.

Rikke Høgsted, krisepsykolog

ske. Vi har følelserne med på arbejde – og heldigvis for det, for vi kan ikke lave relationsarbejde uden, siger Rikke Høgsted og tilføjer:

– Men for ikke at blive mentalt nedslidt kræver det en skarp bevidsthed om, at man skal undgå, at den andens lidelse eller udsathed dræner en for den energi, som man netop skal bruge for at kunne hjælpe den anden. ♦

Roman

Mennesker og skæbner bag murene

Fangeleg,
af Kim Fupz Aakeson,
318 sider, 250 kr.,
Gyldendal

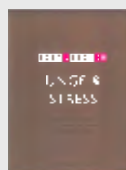
"Fangeleg" er en skildring af livet i og omkring et fængsel, hvor de tre fængselsbetjente Sammi, Henrik og Miriam er i centrum. Forfatter Kim Fupz Aakeson er mere optaget af mænd og kvinder, der hver dag går på arbejde i et fjendtligt miljø, hvor vold altid er en risiko, end han er fascineret af gangstere og kriminalitet. I forbindelse med udgivelsen siger han: – Selv om handlingen foregår i et hårdt miljø, er det ikke alene en feel-

bad-historie, for også bag murene er der absurditeter, humor og en længsel efter kærligheden – et fængsel, som vi alle leder efter. – Oprindeligt var jeg optaget af at undersøge, hvordan et demokratisk, blødt samfund svarer dem, der agerer med vold og kriminalitet og nægter at følge de fælles regler. Men da jeg først fik foden indenfor, blev det mennesket og skæbnerne, der optog mig.

”

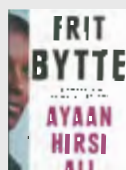
Selv om handlingen foregår i et hårdt miljø, er det ikke alene en feelbad-historie, for også bag murene er der absurditeter, humor og en længsel efter kærligheden.

Faglitteratur

Kort & Godt om unge & stress
af Freja Feline Petersen, Laila Colding Lagermann og Anne Maj Nielsen, Dansk Psykologisk Forlag, 136 sider, 225 kr.

Debatbog

Frit bytte - indvandring, islam og truslen mod kvinder,
af Ayaan Hirsi Ali, Politikens Forlag, 328 sider, 300 kr.

Faglitteratur

Hvordan løser vi samfundets svære sociale problemer?
af Dorte Bukdahl, Samfundslitteratur, 230 sider, 299 kr.

Lærebog

Det du ikke ved får patienten ondt af - tværkulturel klinik og kommunikation i mødet med etniske minoritetsklienter,
af Morten Sodemann
Hent bogen gratis på ouh.dk/laerebog

Kroppen sladrer

Bogen henvender sig til unge, der oplever stress og gerne vil vide mere om, hvordan de kan forebygge og reducere stress. Hvad sker der i kroppen? Og hvordan påvirker det både familie- og skoleliv? Bogens tre hovedafsnit henvender sig henholdsvis til de unge, forældre og lærerne – men er også relevant for andre, som er i kontakt med stressramte unge. Sidst i bogen er der tips til at slappe af.

De usikre gader

Den hollandsk-amerikanske debattør og aktivist Ayaan Hirsi Ali's nye bog beskriver de ændrede forhold for kvinder i Europa, som immigrationen har medført, og hendes besked er klar: Vi kan ikke acceptere undermineringen af kvinders rettigheder i en religions navn. Hun opfordrer til, at vi dropper den kulturelle berøringsangst og forholder os til ubehagelige og kontroversielle fakta om en bølge af overgreb begået af især muslimske mænd.

Skrud ned for styringen

Ifølge forfatteren, som er tidligere kontorchef i Københavns Kommunes Socialforvaltning, er vejen frem at skru ned for styringen af det sociale arbejde og give frihedsgrader til lokal nytænkning – samt en mere radikal involvering af borgerne. Bogen indeholder en række eksempler på visionære indsatser samt et bud på, hvordan nye indsatser kan implementeres – og hvad vi kan lære af de mindre succesfulde indsatser.

Bedre behandling

Flygtninge og indvandrere kommer ofte skævt ind og ud af sundhedssystemet og er udsat for flere fejl og forsinkelser end etniske danskere. Derfor har professor og læge Morten Sodemann fra Indvandrermedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital skrevet en lærebog om sine årelange erfaringer med minoritetspatienter i håb om, at de fremover kan få en bedre behandling i det danske sundhedsvæsen.

"Grønlændere burde have en integrationsindsats, når de kommer til Danmark"

De er udsatte i Grønland, fordi tilbuddene er for unuancerede – og udsathedens fortsætter i Danmark. For de udsatte grønlandere kender ikke det danske system og kan ikke navigere i det, viser Mille Schiermachers forskning.

Af Mette Mørk

OM FORSKEREN

Mille Schiermacher er antropolog. Hun har de seneste 10 år arbejdet med mekanismer i samfundet, der skaber udsathed blandt grønlandske borgere i Grønland og Danmark.

Læs undersøgelsen "Fra Grønland til gaden – en undersøgelse om migration mellem Grønland og Danmark" på Kofoeds Skoles hjemmeside menneskermedmere.dk

Din forskning viser, at udsatte voksne i det grønlandske samfund ikke bliver set som forskellige målgrupper. Hvorfor er det et problem?

Fordi det betyder, at alle får tilbudt samme sparsomme indsats fremfor hjælp til det, der er deres problemstilling. For eksempel skelner man ikke mellem at være boligløs og at være hjemløs. Jeg mødte flere kvinder i 50'erne, der altid havde haft arbejde og bolig. Så bliver de syge, og mister deres arbejde og dermed også boligen, som ofte er knyttet sammen med jobbet – og så er det eneste tilbud til dem at komme på nødhjælp. Derfra er der ikke nogen, som har ansvar for at hjælpe dem videre, der er ikke forebyggende indsats, jobmuligheder eller hjælp til bolig. Så de bliver dårligere og dårligere og opbygger en langt større udsathed, end de kom med.

Hvad betyder organiseringen af det sociale arbejde for de grønlandske socialarbejders syn på de udsatte voksne?

Socialrådgiverne vil faktisk gerne gøre en forskel, men de har ikke redskaber, der sikrer borgerens retssikkerhed. Så det bliver en hjælp på systemets præmisser mere end ud fra borgerens livsvilkår. Samtidig er det et lille samfund, og mange kender hinanden. Det giver større risiko for, at borgeren bliver klassificeret ud fra en forforståelse fremfor en ren faglig vurdering

Du siger, at afsættet i Grønland betyder noget, når de udsatte kommer til Danmark. Hvordan?

Fordi grønlænderne slet ikke er forberedte på at møde det sociale system, vi har i Danmark. Mange danske socialrådgivere tror, at grønlandere kender Danmark, for de er jo en del af rigsfællesskabet. Men det gør de ikke, og de burde have en integrationsindsats. I stedet cykler de rundt mellem systemiske krav som eksempelvis, at de ikke kan legitimere sig uden adresse, men heller ikke kan få en adresse uden at kunne legitimere sig. Så de ender på herberger – og bliver trukket ned af at opholde sig i udsatte miljøer. Når der bliver givet puljemidler til en indsats for herboende grønlandere, er det for eksempel også ofte som en hjemløseindsats, men der ville være meget mere mening i at sikre nytillflyttere en ordentlig start her i landet.

Hvad vil hjælpe?

Der er brug for en fælles socialpolitik i rigsfællesskabet, hvor man kigger på de her lovmæssige ting. Og så håber jeg, at min forskning kan udbrede kendskabet til problemerne. Der er en stor overrepræsentation af udsatte grønlandere i Danmark, og mange socialrådgivere møder dem. Så jo mere forståelse man kan give gennem viden om den overrepræsentation, jo bedre er man rustet til at arbejde med målgruppen. ♦

Har du luft i økonomien til en ekstra opsparing?

En løbende opsparing kan godt betale sig. Er du fx 47 år, kan 500 kr. om måneden give dig 142.000 kr. mere i pension*. Og du kan endda få skattefordele. I 2021 kan du få fradrag for helt op til 58.500 kr. på en ratepension. Så har du lidt luft i økonomien nu, kan du få råd til dine drømme senere i livet.

Fordele ved ratepension i PKA

- ✓ 3,5% i rente i 2021
- ✓ Ekstra pension i 10 år
- ✓ Fradrag op til 58.500 kr.

* Beløbet er vejledende og forudsætter, at du går på pension som 67-årig. Det er beregnet ud fra en række forudsætninger, som omkostninger og kontorente for et gennemsnitligt medlem i PKA.

Se, hvad en ekstra opsparing kan blive til på pka.dk/sparop

RELATIONEL VELFÆRD: **FAMILIERNE STOLER PÅ AT**

Når kommunens folk besøger familierne i 'Opgang til Opgang' i Gellerupparken, er silotænkningen og ekspertrollen byttet ud med nysgerrighed og tillid.

Inspirationen kommer fra Hilary Cottam, som opfandt begrebet 'relationel velfærd', hvor tillidsfulde relationer er den primære forandringskraft. Projektleder Pernille Randrup-Thomsen fortæller, hvorfor det giver mening at give bostøtte til bedstemor eller midler til at renovere en lejlighed.

*Af Susan Paulsen
Foto: Andreas Bang
Kirkegaard*

VI LYTTAR TIL DERES BEHOV

→ FAMILIERNE STOLER PÅ ...

Af Susan Paulsen

Det lyder næsten for godt til at være sandt. Den holdning fornemmede projektmedarbejderne hos beboerne, da de bankede på deres døre for at spørge, om de havde lyst til at være med i projektet 'Opgang til Opgang', hvor de kunne få hjælp til lige netop det, de syntes var vigtigt for at komme videre i livet.

– Medarbejderne var i starten på flere forgæves besøg i forsøget på at rekruttere de cirka 60 udsatte familier, som der var plads til i projektet, fortæller Pernille Randrup-Thomsen. Hun er uddannet socialrådgiver og leder af Aarhus Kommunes store satsning, som skal teste en helhedsorienteret og relationel beskæftigelsesindsats over for udsatte familier i Gellerupparken.

– Derfor holdt vi møder med blandt andre Bydelsmødrene og enkelte af de familier, der havde sagt ja tak til at deltage, om, hvad vi skulle sige, når vi bankede på døren. De mente, at det virkede utroværdigt, at vi gik rundt og tilbød hjælp, for "Kommunen kommer ikke og banker på ens dør og siger: Goddag – hvad kunne vi hjælpe med? Så tror de, at det er hjemmerøvere eller Jehovas Vidner". De foreslog, at vi skulle få en sagsbehandler fra jobcenteret, som beboerne kendte i forvejen, til at sende et brev til dem, hvor sagsbehandleren anbefalede dem at tage en snak med os. Og på den måde lykkedes det os at få kontakt med familierne, forklarer Pernille Randrup-Thomsen og tilføjer:

– I et relationelt projekt kunne man måske synes, at vi fra start skulle have overvejet, om der allerede var nogle relationer, vi kunne bygge på, men det er vi jo så blevet bedre til.

Den sammenhæng, som vi gerne vil have dem til at se i deres liv, skal kommunen jo i virkeligheden også gerne repræsentere.

Pernille Randrup-Thomsen, socialrådgiver og leder af 'Opgang til Opgang'

Pernille Randrup-Thomsen har haft en række aha-oplevelser i projektet og deler dem gerne – oftest efterfulgt af en høj smittende latter. For eksempel at det giver mening at bevilge bostøtte til bedstemor eller at bruge ressourcer på at renovere en lejlighed. Det vender vi tilbage til.

Sammenhæng i livet

Der deltager i alt 62 familier i projektet 'Opgang til Opgang', og de har det til fælles, at en eller begge forældre slås med ledighed. I gennemsnit har de været ledige i knap ni år. I den fireårige projektperiode skal Pernille Randrup-Thomsen og hendes team på 10 medarbejdere forsøge at skabe varige forandringer i familierne, som ud over ledighed har forskellige sociale problemer.

Og ambitionerne er høje. Målet er blandt andet at mindst 80 procent af forældrene opnår en varig tilknytning til arbejdsmarkedet, og at 50 procent af børnene har mindre fravær i skolen. De foreløbige resultater viser, at det i forhold til projektets succeskriterier går i den rigtige retning både med beskæftigelsesmål og trivselsmål.

Det langsigtede mål er, at det lykkes at få forældrene i beskæftigelse, at det lykkes at styrke trivslen og sundheden i familierne, og at familierne bliver forbundet til andre mennesker og til deres lokalsamfund på en måde, der gør dem mere uafhængige af systemet.

– Den sammenhæng, som vi gerne vil have dem til at se i deres liv, skal kommunen jo i virkeligheden også gerne repræsentere. Men kommunen repræsenterer normalt ikke en særlig stærk sammenhæng. Vi er jo supertrænede i at blive målt inden for vores egen lille silo, og med alt det, der ikke har med vores forvaltning at gøre, der fortæller vi jo folk, at de må gå et andet sted hen. Det er ikke sikkert, at jeg ved, hvor det er de skal gå hen, men jeg ved, at det i hvert fald ikke er her. Så normalt er familierne i kontakt med mange forvaltninger, men her i projektet får de én kontakt til kommunen, uanset hvad de ønsker at samarbejde om.

Pernille Randrup-Thomsen fremhæver, at det er en central målsætning i projektet at sikre en større koordination på tværs af afdelinger og magistrater – på alle organisatoriske niveauer, samt en bedre involvering af relevante lokale samarbejdspartnere, civilsamfundsorganisationer og frivillige fællesskaber.

Familiens plan – ikke systemets

Fælles for de familier, der deltager i projektet, er, at mindst en forælder slås med ledighed. Så selv om afsættet som nævnt er, at det er familierne selv, som

Opgang til Opgang har lokaler midt i Gellerupparken. Ud over seks kontorpladser er der indrettet et lokale, hvor der er ægte tæppe på gulvet – et arvestykke fra leder Pernille Randrup-Thomsens morfar. Her sidder hun sammen med to af projektets fem socialrådgivere.

Det er et mål i projektet at få flere unge i uddannelse og i fritidsjob – eksempelvis skal en søn i en af familierne, som er dygtig til it, ansættes i et fritidsjob, hvor han underviser nogle af forældrene.

Projektmedarbejderne prioriterer at besøge beboerne i deres hjem, men beboerne er også velkomne i 'Opgang til Opgangs' lokaler.

→ definerer, havde de har brug for at samarbejde om for, at deres trivsel øges – så arbejdes der også ud fra en Job First-tilgang, hvor målet er at få forældrene rykket tættere på job eller uddannelse, og projektet er da også forankret i beskæftigelsesforvaltningen. At der er fokus på job har ifølge Pernille Randrup-Thomsen ikke været et problem. Tværtimod, for det er det, de fleste familier selv skubber forrest i rækken af udfordringer.

– Og selv om vi forklarede, at vi skal samarbejde om det, du synes er vigtigt for at forandre dit liv, så sagde 95 procent af de voksne, at de bare gerne ville have et arbejde – og det var deres eneste udfordring. Da vi kom tættere på familierne, og de åbnede lidt mere op, kunne vi nysgerrigt spørge ind til, at hvis du bare gerne vil have et arbejde, hvordan kan det så være, at du har gået ledig i 14 år? Så selv om de fleste forældre i første omgang siger, at deres problem er ledighed – så er det vores erfaring, at langtidsledighed skyldes bagvedliggende mere komplekse problemer, som bliver en barriere for at komme i job.

Bostøtte til bedstemor

Familiernes forskellige udfordringer afspejler sig i de indsatser og aktiviteter, der bliver sat i værk. Bostøtte til bedstemor, renovering af lejlighed og sofacykel – for nu blot at nævne nogle. Pernille Randrup-Thomsen lægger ikke skjul på, at det er udfordrende at arbejde på den måde.

– Der er en del enlige mødre med i projektet, og nogle af dem har op til syv børn. Så moderen har allerede en slags fuldtidsarbejde der. Og hvordan er det så, at man alligevel får plads til et voksenliv og et job, når man er enlig forsørger til så mange børn? I en af

familierne har vi bevilget bostøtte til bedstemor, for ellers skulle moderen også tage sig af hende, og i den situation ville det være urealistisk at få mor tættere på job.

– Og hvad skulle vi stille op med en mor, der var parat til at skride fra sin lejlighed, hvor hun havde udsigt til at skulle betale 120.000 kroner, fordi boligforeningen krævede, at lejligheden skulle bringes tilbage i oprindelig stand? Medarbejderne spurgte mig, om det lå i projektets rammer at hjælpe med istandsættelsen... Og ja, det gjorde det vel. Vi fik købt noget maling, og sammen med kvindens netværk blev lejligheden sat i stand. Vi forebyggede, at familien blev både boligløs og forgældet. Hun har stadig ikke fået job, men vi er godt i vej med at få set på hendes arbejdsevne – og alle hendes børn er startet til fodbold og har fået bevilget fritidspas til det.

Beboernes behov definerer samarbejdet

Projektet er inspireret af den engelske socialforsker Hilary Cottam (Læs interview med hende på side 25), der er ophavskvinde til begrebet 'relationel velfærd', som handler om at bruge tillidsfulde relationer som den primære forandringskraft i arbejdet med familierne. Det kræver både tid og tålmodighed fra teamets side.

– Vi oplevede, at forældrene ville teste, om vi virkelig mente, at vi kunne hjælpe med alt i deres familie. For så ville et forældrepar eksempelvis gerne have et fritidsjob til deres datter. Og efterfølgende er datteren kommet løbende med et par veninder for at spørge, om vi også kunne skaffe et fritidsjob til dem? Jo, selvfølgelig. Familierne erfarede, at de godt kunne stole på, at det er deres behov, som definerer samarbejdet med os.

– Vi har også en søn i en af familierne, som er dygtig til it. Ham har vi tænkt at hyre til et fritidsjob, hvor han underviser nogle af forældrene, som eksempelvis ikke kan finde ud af deres NemID eller ikke ved, hvad en joblog er. Det kunne være i familiekлубber, men foreløbig har corona desværre spændt ben for at etablere forskellige netværk, forklarer Pernille Randrup-Thomsen.

Dog er det trods corona muligt at lave udendørsaktiviteter, og nogle af beboerne deltager på hold, hvor de går ture sammen – så de kan komme i form, inden de kommer i job.

– Når vi er på arbejde, går de fleste af os mellem 5000 og 7000 skridt om dagen uden at tænke over det. Men når man har været ledig i 10 til 15 år, hvor man ikke har rørt sig ret meget, så risikerer man at blive sygemeldt på dag tre, fordi man får ondt i ryggen og benene. Det bliver tydeligt, hvor stor en

OM OPGANG TIL OPGANG

- 'Opgang til Opgang - relationelt beskæftigelsesarbejde med familiefokus' er et fire-årigt udviklingsprojekt i Gellerupparken i Aarhus Kommune, hvor familierne selv definerer, hvad de har brug for hjælp til.
- 10 fuldtidsmedarbejdere og teamlederen er hentet på tværs af fem forskellige forvaltninger, som er samlet i én enhed. Det betyder, at familierne, som normalt er i kontakt med mange forvaltninger, har én kontakt og én indgang til kommunen, uanset hvad de ønsker at samarbejde om.
- Projektet er et samarbejde mellem Aarhus Kommune, Brabrand Boligforening, Aarhus Universitet og Socialt Udviklingscenter SUS.
- Der er afsat cirka 41,5 mio. kroner til projektet hvoraf 23,3 mio. kroner kommer fra Den A.P. Møllerske Støttefond.
- Der kommer en devaluering af projektet til sommer.

Kilde: Socialt Udviklingscenter, SUS og 'Opgang til Opgang' projektansøgning, Den A.P. Møllerske Støttefond

Bag om historien

Selv om flere og flere kommuner har fokus på at arbejde med mere sammenhængende indsatser, er det fortsat ikke normen at kigge på udsatte familiers samlede situation, når en borger skal i arbejde.

Projektet 'Opgang til Opgang - relationelt beskæftigelsesarbejde med familiefokus' i Gellerupparken i Aarhus Kommune er et forsøg på at nytænke beskæftigelsesindsatsen. Der tages hånd om komplekse sociale og familiemæssige problemer, som ofte er en barriere for at komme i job. Og familien definerer selv, hvad de har brug for hjælp til.

betydning beskæftigelse kan have for det at være sund – og omvendt, at det at være sund og være i travlhed er en forudsætning for, at det kan lykkes at blive fastholdt i et job. Ud over at blive 'tvunget' til at bevæge sig, så får man også rammesat sin dag og får en døgnrytme.

Vi oplevede, at forældrene ville teste, om vi virkelig mente, at vi kunne hjælpe med alt i deres familie, fortæller projektleder Pernille Randrup-Thomsen.

Gode kernefagligheder

Ud over at være tålmodige, så skal medarbejderne i teamet også kunne arbejde på tværs af alle forvaltningsområder. Og de 10 medarbejdere er nøje udvalgt, så de bringer erfaringer og kompetencer i spil fra fem forskellige forvaltninger. Fem af medarbejderne er socialrådgivere – heraf er to familierådgivere, en er fra Socialpsykiatri- og udsatteområdet og to er fra Jobcentret. Derudover tæller teamet en cand. pæd. psyk. og en pædagog fra Børn & Unge, en foreningskonsulent fra Kultur & Borgerservice, en sundhedskonsulent fra Sundhed & Omsorg og en virksomhedskonsulent fra Jobcentret.

– Det er en blandet landhandel med mange gode kernefagligheder. Alle familier har et makkerpar tilknyttet, hvilket betyder, at relationen består, hvis en af medarbejderne bliver syg eller holder fri.

Hver medarbejder har sammen med sin makker primært ansvar for at samarbejde med alle familier i cirka 12 familier. Derudover har de et fælles ansvar for at løse delopgaver på tværs i alle 62 familier.

Der er fokus på at udvikle en helt ny fælles faglighed, samtidig med at alle medarbejdere bevarer deres kernefaglighed og kan hjælpe kollegaerne, når der er behov. Teamet arbejder også med såkaldte koblingskompetencer, som skal sikre, at de undgår at misfor-

stå hinanden og at lade sig begrænse af de forskellige sprog og opgaveforståelser, som hersker på tværs af forvaltningerne.

– Jeg er blevet opmærksom på – i hvert fald i forhold til beskæftigelsesforvaltningen, hvor jeg selv kommer fra – at vores sprog er præget af, at vi er underlagt en enormt detaljeret lovgivning, en målingskultur og dermed også en fejlfinderkultur.

Sprogforbistringer

Pernille Randrup-Thomsen nævner et eksempel på en form for sprogforbistringer mellem forvaltningerne:

– Jeg har en medarbejder, som er udlånt fra sundhedsområdet. Hun fortæller mig, at hun har en borger, som er kommet i virksomhedspraktik, og familien ikke har råd til at købe et buskort. Til det svarer jeg på bedste beskæftigelsesforvaltningsmåde: "Jamen, i beskæftigelseslovgivningen er det udlagt til kommunen at beslutte, hvilket serviceniveau man vil have om bevilling af buskort, og i Aarhus Kommune har man besluttet, at borgeren selv skal afholde udgiften til de første to zoner." Så synes jeg jo, at jeg har svaret – men hun står og kigger på mig og siger: "Du har svaret, men du har ikke hjulpet mig." Og det havde hun egentlig ret i. Så det kalder på nogle andre samtaler, når vi med et tværfagligt afsæt skal finde nye veje, som reelt hjælper borgerne.

'De rigtige venner'

'Relationel velfærd' er ikke kun et spørgsmål om at udvikle en tillidsfuld relation mellem medarbejder og borger. Det er ifølge Pernille Randrup-Thomsen også vigtigt at have velfungerende relationer mellem medarbejdere, afdelingsledere og chefer i de forskellige forvaltninger i kommunen.

– Det kræver respekt for hinandens fagligheder og kompetencer. Og det er vigtigt at sørge for at få skaffet sig de 'rigtige venner' og kontakter i de forskellige forvaltninger, så jeg ved, hvor jeg skal søge hen, når vi har brug for sparring eller skal iværksætte en større foranstaltning som eksempelvis en anbringelse. Jeg kunne aldrig finde på at medvirke til at anbringe et barn uden at have en afdelingsleder med fra socialforvaltningen, siger Pernille Randrup-Thomsen.

Hvis der skal laves indsatser med udgangspunkt i de eksisterende lovgivninger, så skal den relevante forvaltning betale, forklarer Pernille Randrup-Thomsen.

– Når vi laver en foranstaltning, så roder vi i de andre forvaltnings økonomi, og det kræver, at forvaltningscheferne har tillid til, at vi ikke stikker helt af i vores bevillinger – og den tillid har de.

”DET ER EN OMVÆLTNING AT MØDE BORGEREN UDEN EN FAST DAGSORDEN”

Magtbalancen og dagsordenen om, at borgeren skal passe ind i vores kasser, er helt forrykket. Nu træder vi ind i *deres* hjem, tager skoene af og hænger jakken der, hvor de beder os om. Det gør os åbne på en helt anden måde. Det er både befriende og svært, fortæller to socialrådgivere om mødet med familierne i 'Opgang til Opgang' i Gellerup.

Af Tina Juul Rasmussen

Foto: Andreas Bang Kirkegaard

- AT FÅ LOV at lave det, jeg troede, jeg skulle lave, da jeg uddannede mig – at være en rigtig socialrådgiver, der arbejder menneske-til-menneske frem for at tænke i siloer. Det er meningsgivende – både for mig og for borgerne.

Sådan forklarer socialrådgiver Saima Mushtaq sin begejstring for arbejdet med udsatte familier i boligområdet Gellerup i Aarhus i projektet 'Opgang til Opgang', som hun er udlånt til fra Jobcentret i fire år.

En af hendes kolleger i projektet, socialrådgiver Jane K. Jensen nikker. Hun er selv udlånt fra Familiecentret, men havde allerede stiftet bekendtskab med måden at tænke og arbejde på i forløberen til det nuværende opgangsprojekt i et andet udsat boligområde i Aarhus.

– Det helhedsorienterede blik i arbejdet tiltaler også mig. Vi er blevet så specialiserede i familiearbejdet – her sidder man enten med kriminelle børn og unge eller

anbringelser eller handicappede og så videre. Og ofte henviser vi bare borgeren til en foranstaltning eller indsats. Så at få lov at være 'den, der er den', favne og løbe med bolden selv og bruge sig selv i samarbejdet med borgeren, det er fedt, siger hun.

Magtbalancen forrykket

Når det er sagt, så er det også omvæltende for både familierne og socialrådgiverne at skulle arbejde så tæt og anderledes sammen.

– Familierne er kun vant til at komme ind og tale med os i kommunen en gang hver tredje måned, og vi plejer at starte mødet med at sige: "Vi har sat en time af, og vi skal tale om det og det". Så det er en kæmpe omvæltning at ses løbende og møde op uden en fast dagsorden i lommen, men bare med nysgerrighed på det menneske, man sidder overfor, siger Jane K. Jensen.

– Ja, supplerer Saima Mushtaq, magtbalancen og dagsordenen om, at borgeren skal passe ind i vores kasser, er helt forrykket. Nu træder vi ind i *deres* hjem, tager skoene af og hænger jakken der, hvor *de* beder os om det og sætter os i *deres* sofa. Det gør os åbne på en helt anden måde, og familien møder et nyt ansigt på kommunen, selv om vi har samme myndighed. Men vores relationelle tilgang gør hele forskellen.

Tætte og tillidsfulde relationer

Socialrådgiverne og deres kollegaer i projektet har prioriteret at bruge meget tid på at lære familierne at kende og forstå, hvilke udfordringer de kæmper med, og se deres ressourcer.

– Mange starter med at sige til os, at "der er ikke noget med børnene", fordi de er bange for, at vi måske fjerner dem. Men

jo tættere og mere tillidsfuld en relation vi får opbygget, desto mere kommer det frem, at der måske er noget med børnene, fortæller Jane K. Jensen.

– Familierne har et billede af, hvad kommunen er, baseret på deres erfaringer og oplevelser – for eksempel at vi tager deres penge og børn fra dem. Men når vi kommer og sætter os i deres stue, opfatter de os ikke som kommune på helt samme måde. Det er vi jo selvfølgelig, og det forklarer vi, fordi vi skal være helt gennemsigtige i samarbejdet – samtidig med, at vi mildner deres billede af 'systemet', siger Saima Mushtaq.

Vores mål er, at de ringer til nogle i netværket, før de ringer til kommunen - lige som vi andre gør, når vi har brug for hjælp til noget.

Saima Mushtaq, socialrådgiver

Jane K. Jensen supplerer:

– Og når først tilliden og relationen er etableret, så ringer mor måske til teamet for at få råd og vejledning til, hvad hun skal stille op med en konflikt mellem barnet og skolen. Og de kompetencer, hun får her, kan hun jo bruge andre steder. Hun lærer, hvordan man kommunikerer med 'systemet', og det kan hun også bruge eksempelvis hos lægen. Den oversætterrolle, vi normalt har mellem for eksempel

skole og borger, bliver mindre, når vi i stedet fungerer som brobyggere mellem systemerne.

Fra ekspert til menneske

En anden vigtig bevægelse i måden at arbejde med familierne er, at den enkelte projektmedarbejder lægger ekspertrollen fra sig og i stedet fremstår som et menneske, der hjælper et andet menneske.

– Hvis jeg kan høre på en mor, at der er noget med børnene, kan jeg eksempelvis sige: "Jeg er også mor til tre børn, og jeg tænker, at det, jeg ville gøre som mor, var at ...". Her kan vi identificere os med hinanden, fordi vi har et fælles leje. Lige som jeg kan finde på at sige: "Det ved jeg faktisk ikke, men lad os google det", fortæller Jane K. Jensen og suppleres af Saima Mushtaq:

– Det gør også, at moren tager ejerskab for processen, så hun selv kan gøre det næste gang. Vi skal jo ikke rende rundt og fikse alt for dem. Vi arbejder menneske til menneske, siger hun og tilføjer:

– Så det med ikke at være eksperten, ikke have en dagsorden, men bare lytte aktivt, er vores store opgave. Det kræver tålmodighed – at holde ud at være i processerne, indtil borgeren selv finder frem til 'løsningen'. Det er svært ikke hele tiden

at være i gang med at lægge en plan for borgeren, tage tæten og ansvaret.

Socialrådgiverne prioriterer også at gøre noget aktivt sammen, mens de opbygger relationen, for eksempel at gå med i køkkenet, når mor laver mad til børnene, bede familien om at vise dem lokalområdet, tale om hvordan her er at bo og undervejs finde ud af, hvad der er af aktiviteter og tilbud i lokalområdet, der skal undersøges nærmere i fællesskab.

– Vi prøver at åbne verden mere op for dem ved at være nysgerrige på, hvem de er, siger Saima Mushtaq.

Begge socialrådgiverne peger på, at det er en udfordring at gå fra at være ekspert til at være generalist.

– Vi kommer jo alle fra noget, vi er gode til og plejer at lave i vores silo, og hvor vi næsten altid har 'løsningen'. Men hvor vi også må erkende, at det ikke altid rykker i forhold til borgeren, siger Saima Mushtaq.

– Vi havde for eksempel en kvinde med i projektet, hvor relationen og samarbejdet ikke rigtig fungerede. Her valgte vi at bruge Hilary Cottams måde og spurgte hende: "Hvem af dem, du har mødt, vil du helst have hjælp af?" Hun pegede så på en bestemt medarbejder, fordi der var et match i relationen. Og det er jo sårbart at

Socialrådgiverne Jane K. Jensen og Saima Mushtaq og deres kolleger har prioriteret at bruge meget tid på at lære familierne at kende og forstå deres udfordringer.

kunne blive valgt fra: "Du skal ikke ind i min stue". Det skal man kunne være i som medarbejder og team, fortæller Jane K. Jensen.

Høster i næste generation

Og nej, det kan ikke lade sig gøre at få alle i projektet i arbejdet.

– Vi arbejder med JobFirst-tilgangen, men vi ved, at alle familier skal behandles forskelligt. Nogle siger fra første dag, at de gerne vil have et arbejde, og det prøver vi at være tro mod og arbejde i den retning, selv om vedkommende måske aldrig nogensinde har haft et job, siger Jane K. Jensen.

– Og projektet har meget mere end bare et jobsigte. Vi arbejder med familiernes trivsel.

– Så det kan godt være, at mor og far ikke lige kommer i arbejde, men de kan pabiliteter, vi ser og hjælper dem med at udvikle, giver måske, at børnene får bedre vilkår for at gennemføre uddannelse og senere få et arbejde. Så vi kan så et frø hos forældrene Så det kan godt være, at projektet løber i fire år, men nogle af frugterne kan vi først høste om 15 år, siger Saima Mushtaq.

Det 'albuerum' har projektmedarbejderne fået, bekræfter Jane K. Jensen.

– Det har overrasket vores leder og styregruppen bag projektet, hvor udfordrede familierne er, så vi har fået rum til, at nogle resultater først viser sig med den næste generation. Men målet om at opbygge netværk og aktivere deres medborgerskab – få dem ud at deltage i fritidsaktiviteter eller frivilligt arbejde i samfundet – holder vi fast i, siger Jane K. Jensen. Og Saima Mushtaq tilføjer:

– Vores store mål er, at de ringer til nogle i netværket, før de ringer til kommunen – lige som vi andre gør, når vi har brug for hjælp til noget.

EN FAMILIE I TRIVSEL KAN BEDRE NÆRME SIG ARBEJDSMARKEDET

Vibeke Jensen

Beskæftigelseschef i Aarhus Kommune og formand for styregruppen i 'Opgang til Opgang':

– Jeg håber, at intentionen i projektet og måden at arbejde på vil vinde frem.

– For mig giver det mening, at vi ikke løser komplekse problemer på den vanlige serielle måde. For der kan være andre ting, som skal løses i familien først, inden man kan få et job. Så at arbejde med relationel koordinering i et tværfagligt perspektiv og koble de fagprofessionelles kompetencer sammen er for mig at se fornuftigt. Vi er jo til for borgerne – ikke omvendt. Men det kræver nye tilgange at arbejde sådan. Og så er det centralt i 'Opgang til Opgang-projektet', at vi er til stede der, hvor borgerne er, så vi kan opbygge tillid og være tilgængelige i indsatserne for dem. Men vi slipper ikke beskæftigelsessigtet. Vi tror på, at en familie i trivsel har bedre muligheder for at nærme sig arbejdsmarkedet.

– I det perspektiv ser jeg også frem til, at hovedloven kommer. Vi har ventet længe og har fundet vores måder at gribe tingene an på i mellemtiden. Men forvaltningsretligt og samspilsmæssigt vil det da være en fordel at have lovgivningen med os, så den måde at arbejde og tænke på ikke forbliver projekter og forsøg, men kan være tilgængelig som almindelig drift. Derfor må lovgiverne gerne speede lidt op.

'VI KAN GØRE UNDERVÆRKER VED AT MØDE FAMILIERNE PÅ DERES HJEMMEBANE'

Kristian Würtz

Social- og beskæftigelsesrådmand i Aarhus Kommune (S):

– Jeg tror, at vi kan gøre underværker ved at møde familierne på deres hjemmebane, og ved at trække på en tværfaglig viden – og på den måde finde vejen til velfærdsindsatser, som virker og kan knække negativ social arv.

– Den kommende hovedlovs vigtigste formål er at sikre, at velfærds-samfundet kan leve op til sit løfte om at yde social retfærdighed. Det opnår vi efter min mening kun, hvis loven gør det nemmere for os i kommunerne at sætte vores mange dygtige specialister i spil med hjælp, der kan tage afsæt i et syn på det hele menneske og på familiens samlede udfordringer.

TÆNK CIVILSAMFUNDETS RESSOURCER MED I BESKÆFTIGELSESIKTSATSSEN

Jesper Kurdahl Larsen

Boligsocial chef i Brabrand Boligforening og medlem af styregruppen i 'Opgang til Opgang':

– Jeg tror, der er familier med komplekse problemstillinger, som oplever en langt bedre hjælp fra kommunen med denne model. Projektet er en samarbejdsøvelse på tværs af forvaltninger, hvor medarbejderne får øjnene op for værdien af andre forvaltningsperspektiver og kompetencer. Men det er mindst lige så vigtigt, at projektet får øjnene op for de ressourcer, der ligger lokalt omkring familierne – både i civilsamfundet og hos andre aktører, man ikke normalt tænker med i beskæftigelsesindsatser. Især i et alment boligområde er der mulighed for at løse problemer i fællesskab.

– For eksempel kan det betyde utrolig meget for en familie, hvis en teenager får hjælp til at komme ind i et positivt interessefællesskab med andre unge. Det kan vi se i den boligsociale faglighed, hvor det individuelle og de lokale fællesskaber kobles sammen i et helhedsperspektiv.

Hvad forventer du dig af 'Opgang til Opgang' – og hvordan kan erfaringerne bruges i fremtidens beskæftigelsesindsats?

Det har vi spurgt to medlemmer af projektets styregruppe og en politiker om.

Af Tina Juul Rasmussen

”Familierne og socialarbejderne ved godt, hvad der skal til – så lad os høre på dem”

Hilary Cottam, engelsk pionér i socialt arbejde, opfordrer til, at vi gentænker velfærdssystemerne, så vi lader mennesker og relationer mellem mennesker være styrende for den hjælp, vi giver.

Af Tina Juul Rasmussen

HUN HAR BOET sammen med familier i slumkvarterer i nogle af verdens fattigste lande for at komme tæt på deres hverdag, drømme og problemer. Og hun har lejet en bus og fyldt den med købpizzaer for at få unge i et udsat område i London i tale.

Selv beskriver den engelske sociale entreprenør Hilary Cottam sit banebrydende sociale arbejde som ganske almindelig sund fornuft: At møde borgeren som et andet medmenneske. Sætte sig ned og tale sammen, bruge tid på at lære hinanden at kende og så spørge: ”Hvad har du brug for min hjælp til?”, så man får knækket den kode, der kan få borgeren på fode igen.

Sådan har hun i årtier arbejdet med udsatte familier i Afrika, Latinamerika og hjemme i England med succes. Denne relationelle tilgang til velfærd kalder Hilary Cottam for ’radikal hjælp’, som også er titlen på hendes bog fra 2018 om metoderne og erfaringerne bag. Dem vender vi tilbage til.

Har ramt en nerve

Hilary Cottam har inspireret socialarbejdere verden over og er også direkte forbillede for projektet ’Opgang til Opgang’ i boligområdet Gellerup ved Aarhus. Hun lagde selv vejen forbi det pilotprojekt, der først blev gennemført i et andet udsat boligområde i Aarhus for nogle år siden og husker tydeligt mødet med familier og socialarbejdere:

– Jeg spiste frokost hjemme hos nogle af familierne, men det var tidligt i projektforløbet, så det var svært for mig rigtig at vurdere det. Men jeg fik indtryk af allerede dengang, at man virkelig prøvede at arbejde ’ved siden af’ familierne i et forsøg på at forstå deres livssituation og støtte dem på bedst mulig vis herfra, husker Hilary Cottam, som dog blev

– Lad socialarbejderne agere ud fra deres veltrænede instinkter i stedet for at tvinge dem til at følge regler, der viser, at den næste kasse, du skal krydse af, er den her, siger Hilary Cottam.

meget forbavset over, at boligområdet officielt var på ghettolisten.

– Jeg har sjældent set så smukt et boligområde – og I kaldte det for en ghetto, siger hun og griner.

At socialarbejdere i en velfærdsstat som den danske lader sig inspirere af hendes metoder, gør Hilary Cottam glad, men hun mener ikke selv, at hun drysser meget stjernestøv over det.

– Det har som sådan ikke noget med mig at gøre, men mit arbejde har tydeligvis ramt en nerve, fordi det er sund fornuft at gøre sådan. Og fordi man rundt omkring er begyndt at indse, at det, vi har forsøgt i årtier, ikke rigtig virker. Det ved familierne, og det ved socialarbejderne, som er her for at gøre en forskel. Derfor er det både frisættende og sund fornuft for dem at arbejde sådan.

Nye præmisser for velfærd

Hvorfor er det nødvendigt at forandre måden at arbejde med sociale indsatser i familier på i hele den vestlige verden?

– Jeg synes, at corona-pandemien kun har understreget, hvor stor ulighed der er i samfundet. I en tid, hvor alle har skullet arbejde og undervises hjemmefra, har vi jo set, hvor stor forskel der er på folks forhold, hvor tæt de bor med mere. Her i England har mange af de familier, jeg arbejder med, ikke engang internet hjemme, så de må købe dyre datapakker, ikke alle har en skærm eller et roligt sted at arbejde. Mange har ikke været opmærksomme på den ulighed før.

– Og det siger mig, at vi i lyset af det igen må tænke over – bottom-up – hvilken støtte familierne har brug for. Hvad skal der til for at få dem til at blomstre, og når det gælder de familier, som virkelig er udfordrede, er vi nødt til også at se på fattigdomsaspectet. Hvis du er fattig i England, har du ti gange større risiko for at få fjernet dit barn, siger Hilary Cottam.

Hendes grundbudskab er, at præmisserne for det velfærdssystem, vi har bygget op siden 2. Verdenskrig, er forældede: Den optimistiske tro på, at et faglært job var nok til at skabe et godt liv, så velfærdssystemet kun skulle træde til, når folk midlertidigt stod med et af de problemer, vi alle oplever i løbet af livet.

– Det holder ikke længere, fordi den økonomiske situation har forandret sig. I dag er det både svært at finde arbejde og at flytte sig fra et job til et bedre. Det er der mange grunde til – blandt andet teknologiudviklingen, markedsgørelsen af arbejdsmarkedet og tabet af ufaglærte job. Derfor er vi nødt til at reframe velfærdssystemet. Det sociale system kan opfange dig, så du undgår at falde dybere ned, men det kan ikke frisætte dig og give dig den energi, som er nødvendig for at klare dig godt i samfundet.

Svært at skabe forandring

Men hvorfor er det afgørende, at familierne selv formulerer, hvad de har brug for?

– Først og fremmest fordi jeg kan se, at det virker – over hele verden. Som mødre og forældre vil vi jo kun det bedste for vores børn, og uanset hvor udfordrede vi er, ved vi stadig, hvad der vil være bedst for os. Der-

for er vi er nødt til at starte et sted, som giver mening for os. Et sted, hvor vi tør starte og så bevæge os skridt for skridt derfra – også fordi vi ved, hvor svært det er at skabe og fastholde forandringer i vores liv. Derfor giver det meget bedre mening at spørge familierne, hvad de har brug for, og så støtte dem i at opnå det.

Det kræver, understreger Hilary Cottam, at man går nænsomt til værks. Meget sårbare familier, som har været vant til at have kontakt med horder af socialarbejdere, jobkonsulenter, skolefolk og sundhedskonsulenter, kan ikke bare formulere, hvad de gerne vil.

– Men de kan langt bedre end os se tingene hjemmefra i helhed og sammenhæng. Derfor giver det mening at tale med dem her og sammen finde ud af, hvor man skal begynde.

Hilary Cottams udgangspunkt er altid, at familierne er 'voksne'.

– Mødrene ved godt, hvad der skal til for at hjælpe deres børn, så lyt til dem. Socialarbejderne er også virkelig værdifulde professionelle, så lad os lytte til dem. Og lad os give dem lov til at agere fra deres erfaringer og veltrænede instinkter – snarere end at tvinge dem til følge regler, der viser, at den næste kasse, du skal krydse af, er den her.

Forlad risikotankegangen

Hvad er så radikalt i den måde at arbejde på?

– Den berømte afro-amerikanske politiske aktivist Angela Davis siger, at 'radikal' egentlig bare betyder

DE FIRE KAPABILITETER

I sin bog 'Radikal hjælp – hvordan vi genopbygger indbyrdes relationer og revolutionerer velfærdsstaten' fremhæver Hilary Cottam fire kapabiliteter, som er vigtige for, at borgerne kan skabe forandring i deres liv.

Læring: Evnen til at udvikle sig gennem undersøgelse og meningsfuldt arbejde – muligheden for at udvikle vores forestillingsevne.

Sundhed: Vores indre og fysiske vitalitet er afgørende for et blomstrende liv, og et godt helbred indebærer en fin balance mellem accept af ens krop og sind og forpligtelse på gode vaner.

Fællesskab: At være en del af noget større og bidrage både på det lokale og verdensomspændende niveau til en bæredygtig livsform, arbejde side om side med andre i bestræbelsen på at frembringe forandring eller skabe noget sammen.

Relationer: Et understøttende og tæt netværk med andre, hvoraf nogle ligner os, mens andre ikke gør.

Kilde: 'Radikal hjælp – hvordan vi genopbygger indbyrdes relationer og revolutionerer velfærdsstaten', Mindspace, 2018.

Det sociale system kan opfange dig, så du undgår at falde dybere ned, men det kan ikke frisætte dig og give dig den energi, som er nødvendig for at klare dig godt i samfundet.”

Hilary Cottam, social iværksætter

at gå tilbage til rødderne. Men for mig er det radikalt, fordi så meget af arbejdet i vores velfærdssystemer foregår på overfladen. Når du kommer med et problem, skal medarbejderne klikke deres output af i systemet, så de flytter dig bare fra A til B, for så kan de sige, at opgaven er løst. Men ingen adresserer i virkeligheden de dybere rødder i det – hvordan problemerne hænger sammen og er viklet ind i hinanden. Det er det, jeg prøver i mit arbejde.

Det virkelig radikale, set med systemets øjne er, mener Hilary Cottam, at forlade risiko-tankegangen til fordel for at tænke i relationer.

– Med markedsgørelsen af vores systemer følger et enormt fokus på risikostyring. Og jo, der er nogle få familier, hvis børn er i risiko for at blive skadet. Det tager jeg meget alvorligt. Men de systemer, vi har sat op for at styre risikoen, står i vejen for de relationer, der er nødvendige for at skabe forandringer i familierne. Og, fortsætter Hilary Cottam:

– I praksis beskytter vores systemer jo ikke børnene. De udsættes stadig for skader og overgreb. I et system baseret på at kontrollere risiko har vi ikke de tillidsfulde relationer med familierne og lokalsamfundene, og derfor aner vi heller ikke, hvad der foregår. Når jeg taler om, hvordan vi er nødt til at arbejde med at støtte mennesker i at vokse frem for at fokusere på risici, opfattes det som ret radikalt af nogle. Ja, faktisk farligt. Men faktum er, at når man arbejder relationelt, er tilliden til stede, og derfor har vi større indblik i og forståelse for de reelle risici i familierne – og kan arbejde med dem. Derfor er vi nødt til at tænke anderledes.

Netværk er vigtige

Hvorfor er relationerne så vigtige i dit arbejde?

– Relationer er vigtige inden for rammen af de fire kapabiliteter (se boks side 26, red.), som jeg arbejder

med: At have en plads i lokalsamfundet, at kunne lære, at kunne arbejde og at have relationer til andre mennesker. Relationer giver dig ikke kun glæde i dine egne cirkler, de hjælper dig også med for eksempel at finde arbejde. Otte ud af ti får job via nogle, de kender, så uden netværk er det svært. Og du føler dig ensom uden netværk. Så relationer gavner vores trivsel både menneskeligt set og strategisk.

Og for Hilary Cottam er det meget anderledes end at have en behovsstyret tilgang.

– ”Jeg vurderer, at du har de og de problemer, og ud fra det skal jeg sørge for at skaffe det og det”. Den relationelle tilgang er: ”Hvad har du faktisk brug for at være for at vokse?”.

Kan vi klare alle verdens store udfordringer – fattigdom, ulighed, overvægt og så videre – med relationel velfærd?

– Nej, vi er nødt til også at se på den økonomiske politik og på arbejdsmarkedet. I England har vi hjemløse familier, hvor begge forældrene har et arbejde, men de har ikke råd til at betale husleje, fordi lønnen er så lav. Så vi er nødt til at se på, hvordan vi for eksempel fordeler den ufattelige rigdom, nogle har fået med den teknologiske revolution. Og vi skal se på de systemer, der kun arbejder med symptomer, men aldrig når ned til rødderne. Det er en ekstrem dyr måde at arbejde på, fordi de behandler de samme mennesker igen og igen.

Pengene går ikke til familierne

Det sparer også penge at arbejde med relationel velfærd?

– Ja, på flere måder. Hvis flere generationer af samme familier er i systemet, og hver af dem har bunker af medarbejdere omkring sig, er det en meget dyr måde at hjælpe på. Så er det bedre at arbejde helhedsorienteret – lære familien at kende, gå til rødderne af problemerne og sammen finde ud af, hvordan de kan løses, så familien kan skabe et bedre liv. Plus at det koster enorme summer at holde det sociale system kørende. Så mange af de penge, vi bruger på velfærd, går ikke til familierne, men til at holde systemet i gang.

– Men nej, man kan ikke bare leje busser og købe pizzaer hele vejen. Det vigtigste er at være åben overfor at sætte sig i andre menneskers sted. Og det så jeg i Opgangsprojektet i Aarhus – at socialarbejderne faktisk havde lyst til at sætte sig ned og drikke en kop te i folks stuer uden en dagsorden. Men bare lytte og høre deres historier for at blive klogere på, hvad den familie faktisk havde brug for. Det lyder nemt og er svært i praksis. Men det er faktisk det, som gør forskellen.

CV

Hilary Cottam er en internationalt anerkendt social iværksætter.

I 2006 grundlagde hun Participle (participle.net) for at designe udkast til en ny velfærdsstat.

Har tilbragt 12 år i Afrika og Latinamerika, bl. a. som fattigdomsspecialist for Verdensbanken.

Udgav i 2018 bogen 'Radikal hjælp – hvordan vi genopbygger indbyrdes relationer og revolutionerer velfærdsstaten'.

Læs mere på hilarycottam.com

Mads Bilstrup Formand for Dansk
Socialrådgiverforening**Ditte Brøndum**Næstformand for Dansk
Socialrådgiverforening

ULIGELØN SKAL PÅ MØDDINGEN

DET BLEV et stort ja til vores nye overenskomst. Der er dermed taget vigtige skridt til forbedring af pensionen for ansatte i kommuner og regioner, konkrete lønforbedringer for de lavestlønnede socialrådgivere og ledere, og så er vores realløn sikret – med udsigt til en mindre reallønsstigning. Lønstigningerne fordeles over den tre-årige periode, som

blev skabt i 1969 med Tjenestemandereformen, hvor offentligt ansatte af politikere blev placeret på forskellige løntrin. Her blev der indbygget en ulighed mellem fagene, som vi stadig slæber med os her i 2021.

Der er ingen saglige argumenter for, at fag med flere kvinder end mænd, men samme uddannelseslængde, skal lønnes lavere. Dansk

Der er ingen saglige argumenter for, at fag med flere kvinder end mænd, men samme uddannelseslængde, skal lønnes lavere.

overenskomsten dækker, og den første trådte i kraft allerede pr. 1. april, hvor socialrådgiverne gennemsnitligt fik cirka 300 kroner mere månedlig i lønningsposen. Resultatet er tilfredsstillende i en forhandlingssituation, der i høj grad har været præget af corona og den deraf følgende økonomiske krise.

Vores løn forhandles i overenskomsten. Men der er et grundlæggende vilkår, som er politisk bestemt: Uligeløn mellem mange traditionelle kvinde- og mandefag. Som et af de traditionelle kvindefag er vi socialrådgivere lønnet for lavt i forhold til vores uddannelseslængde. Uligheden

Socialrådgiverforening har arbejdet og arbejder fortsat for, at denne ulighed skal blive fortid.

Det er derfor glædeligt at se, at et borgerforslag om at opheve Tjenestemandereformen på bare otte dage fik flere end 50.000 underskrifter. Og at aktivisterne bag borgerforlaget fastholder fokus ved at samles foran Christiansborg hver tirsdag. Det er et fremragende initiativ, og det er nødvendigt. Der skal pres på politikerne fra flere sider, så vi en gang for alle får gjort op med uligheden. Uligeløn mellem kvinder og mænd hører til på historiens mødding.

Læs mere om borgerforslaget på side 8.

På handicapområdet famles der alt for ofte i blinde, og udfordringerne opdages først, når de er blevet en fast bestanddel af den grundlæggende struktur og praksis – eller når borgere, civile protestbevægelser og organisationer har skreget sig hæse. Det er ikke ordentligt – hverken for borgerne eller de ansatte ude i kommunerne.

Emil Søberg Falster,

Ph.d.-studerende, Forskningscentret Livet med Mobilitets-
handicap, Roskilde Universitet
på Altinet.dk.

Hvorfor det er nødvendigt med socialrådgivere på et sygehus? Fx fordi flygtninge, der tilkendes førtidspension, ikke oplyses om, at de kan søge supplerende ydelse til brøkpension. Psykiske og fysiske sygdomme stjæler overblik, sprogbarrieren tager resten, og kommuner praktiserer standard minimum sagsbehandling. Man har kun de rettigheder, man kender. Patienter har brug for socialrådgivere på sygehuse.

Morten Sodemann, professor ved Klinisk Institut, Syddansk Universitet på Twitter.

Det er urimeligt, at socialrådgivere, jordemødre og pædagoger er lavere lønnet end fag med samme uddannelseslængde. De er vigtige for vores samfund. Det skal de honoreres for.

Sofie Linde, tv-vært og forfatter på Instagram.

Vi er meget tilfredse med, at vi lokalt har fundet en god løsning til at imødekomme et konkret behov. Almene boliger er helt centrale i bekæmpelsen af hjemløshed, og i BL's (Danmarks Almene Boliger) 5. kreds er vi glade for, at vi i samarbejde med kommunen også kan tilbyde boliger til de unge, som har haft svært ved selv at finde fodfæste i egen bolig. Boliggarantien belyser i øvrigt, hvor vigtigt det er, at et tilbud om en bolig bliver fulgt op med støtte og vejledning.

Allan Werge, kredsformand i BL – Danmarks Almene Boliger i Fagbladet Boligen.

Som tillidsrepræsentant er jeg bisidder ved omsorgssamtaler for kollegaer, der er sygemeldt med stress. Dygtige, stærke, engagerede og pligtfuldende kollegaer, som på ingen måde har fortjent at blive syge af at gå på arbejde. Selvom jeg er på en god arbejdsplads, sker det for tit. (...) Vi bliver bl.a. syge, fordi vi ikke har den nødvendige tid til – og mulighed for reelt at hjælpe de børn og familier, vi arbejder med. Første – og mest åbenlyse – skridt er et lovbestemt loft over, hvor mange børnesager man må sidde med. Tak.

Signe Færch, socialrådgiver og medlem af DS' hovedbestyrelse på Facebook.

Mie Vode Moll
Formand, Region Syd

Rasmus Balslev
Formand, Region Øst

Trine Quist
Formand, Region Nord

Ida Louise Jervidalo

Karina Rohr Sørensen

Nancy Pelle

Louise Marie Friis

Fællestillidsrepræsentant, beskæftigelse, Aarhus Kommune

OMVERDENEN SKAL OGSÅ KENDE VORES VÆRD

I DS ER VI sammen om professionen – men måderne, vi udfolder vores faglighed på, og rammerne, vi arbejder indenfor, kan være vidt forskellige. Ved mine første møder med de regionalt ansatte socialrådgivere blev det tydeligt for mig, at mange var bekymrede for deres virke og ansættelse. På nogle arbejdspladser blev socialrådgiverne betragtet som "flødeskum".

"Flødeskum" er åbenbart noget, der kan spares på. Kollegaerne i regionen og jeg er ikke i tvivl om, hvilken betydningsfuld rolle socialrådgiverne spiller for patienter, pårørende, samarbejdspartnere og kollegaer. Men vi har i fællesskab en opgave i at få det formidlet til ledelser og politikere.

Vi besluttede derfor at nedsætte en arbejdsgruppe, der udarbejder beskrivelser af, hvilke opgaver socialrådgiverne løfter i regionen. Når psykiatrien i Region Syddanmark i deres psykiatriplan har et mål om, at patienter tilbydes "et rettidigt, tilstrækkeligt, sammenhængende og recovery-orienteret patientforløb af høj kvalitet", så skal vi kunne fortælle, hvorfor de netop har brug for socialrådgivernes kompetencer til at nå det mål!

Kort efter nedsættelsen af arbejdsgruppen satte Jyske Vestkysten fokus på forholdene på Psykiatrisk Afdeling i Aabenraa. Det var beretnin-

ger om dårligt arbejdsmiljø, utilfredsstillende forløb for patienter, problemer med fastholdelse af kvalificeret personale m.m.

De berørte socialrådgivere, DS-konsulenten og jeg rykkede sammen i et forsøg på at finde nye veje fremad. Der var "stormvejr", og efter 14 dages massiv kritik stoppede ledelsen.

På et klubmøde udarbejdede vi i fællesskab to konkrete forslag til handlingsplanen:

”På nogle arbejdspladser blev socialrådgiverne betragtet som 'flødeskum'.

Rekruttering af en halv socialrådgiverstilling på hvert sengeafsnit samt ansættelse af en ledende socialrådgiver – med vægt på, at handlingsplanen ikke blot bliver en genopretningsplan, men en investeringsplan i bedre psykiatri.

Den nye ledelse tog godt imod forslagene, og vi ser nu frem til månedlige møder frem til sommerferien, hvor vi arbejder videre med handlingsplanen.

Målet for arbejdsgruppen og den specifikke indsats i Aabenraa er, at vi og vores omverden har en klar forståelse af, hvad vores profession kan bidrage med på det regionale område, og at vores kompetencer bliver efterspurgt og brugt!

I har vel ikke noget gaffa?

Vi hilser kort på hinanden, den unge mand og jeg – ved cykelparkeringen foran Ungecentret. Han ser lidt søgende ud og spørger, om det her er Jobcentret for de unge. Jeg bekræfter. Vi har begge retning mod hovedindgangen. Han virker lidt fortravlet og skal sikkert nå et møde med sin uddannelses- eller virksomhedskonsulent. Hans blik søger ned mod mobilen, som han fumler lidt med i hånden – der er lige noget, der skal tjekkes. Krash! Mobilen har ramt asfalten, og tydeligvis har skærmen ikke helt overlevet faldet. Fuuuuck – nej, nej, nej – det sket' bar' ik!, råber han.

Vi kigger på skaden sammen. Det ser ikke godt ud med en grim revne i glasset og et hjørne, som er splintret. Men den fungerer vist stadig, siger han håbefuldt og trykker prøvende forskellige steder hen over skærmen. Det skal den bare! Du kommer vist ikke udenom en reparation, siger jeg. Han kikker opgivende op og spørger: I har vel ikke noget gaffa?

Der indser jeg med al tydelighed, at en ny smartphone eller reparation af skærm kan få lange udsigter for en ung som ham på uddannelseshjælp. Det er en udgift, som kan sparke bunden helt ud af ethvert råderum på den laveste ydelsestakst.

Samtidigt ved vi fra daglig praksis og med vores kendskab til de unge i beskæftigelsesindsatsen, hvor afgørende mobilen bliver, når de unge skal deltage i kontaktfællesskab og andre krav i lovgivningen – og særligt for gruppen af udsatte unge på kanten af arbejdsmarkedet, som ofte ikke ejer eller i øvrigt har adgang til en computer med tilstrækkelig wi-fi. Der er mobilen tit den unges eneste eller primære kommunikationskanal med os og den offentlige sektor, hvor NemID og digitale selvbetjeningsløsninger fylder mere og mere.

Jeg krydser bare fingre for, at gaffatapen kunne hjælpe.

Trine Schultz
Professor (mso) i
Socialret ved AAU, Social
Law Research Centre.
Forsker i social-
forvaltningsret, med
særlig fokus på børne-
og ungeområdet

Søren Blæsbjerg
Studielektor i Socialret
ved AAU, Social Law
Research Centre.
Forsker i socialforvalt-
ningsret, med særlig
fokus på udsatte-, han-
dicap- og ældreområdet

John Klausen
Professor (mso) i
Socialret ved AAU, Social
Law Research Centre.
Forsker i socialforvalt-
ningsret, med særlig
fokus på forsørgelse
og beskæftigelse

Et menneskeretligt perspektiv på tvangsbort

Adoption uden samtykke er ultimativt den mest indgribende afgørelse over for en familie. Derfor handler en række domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om netop tvangsadoption i relation til spørgsmålet om en eventuel krænkelse af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – om retten til respekt for familielivet.

MED UDGANGSPUNKT I, at det i Danmark er – og gennem en årrække har været – intentionen, at flere børn skal tvangsbortadopteres, er det interessant at se på, hvad Menneskerettighedsdomstolen lægger vægt på i disse sager. Særligt interessant er det, da regeringen med udspillet "Børnene først" ønsker at lempe de danske regler yderligere, herunder sikre adgang til at træffe afgørelse om tvangsadoption inden fødslen. Spørgsmålet er, om praksis fra Menneskerettighedsdomstolen harmonerer med den linje, man ser ud til at ville anlægge i Danmark?

Norske sager om tvangsbortadoption

En række nyere menneskerettighedsdomme mod Norge har fået megen opmærksomhed – også i Danmark. Det gælder blandt andet Strand Lobben-dommen fra september 2019 (Strand Lobben and others v. Norway) som blev fulgt op af endnu en dom i december 2020 (M.L. v. Norway). I begge tilfælde blev Norge dømt for krænkelse af artikel 8 i sager om tvangsbortadoption.

Det er ikke muligt her at gennemgå dommene i detaljer, men et par pointer kan trækkes frem. Der er ingen tvivl om, at sagerne byder på svære afvejninger. For hvad er barnets bedste, og hvilken vægt skal der lægges på retten til familieliv med den biologiske slægt? På grund af

indgrebets alvorlighed vil Menneskerettighedsdomstolen se strengt på indgrebets nødvendighed – altså om det har været proportionalt.

Strand Lobben-dommen handler kort fortalt om en adoption uden samtykke af et tre-årigt barn. Barnet blev allerede som tre uger gammelt anbragt uden for hjemmet, efter at moderen havde henvendt sig om hjælp, og hvor der var tvivl om hendes forældreevne. Det var plejefamilien, som adopterede drengen. Med 13 mod 4 stemmer konkluderede Menneskerettighedsdomstolen, at Norge havde krænket Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 over for både mor og barn.

Selv om flertallet ikke var helt enige i argumentationen, kan der alligevel peges på væsentlige opmærksomhedspunkter. Et særligt tema i dommen var moderens meget begrænsede ret til samvær og kontakt med drengen under anbringelsen frem til beslutningen om bortadoptionen.

Mangelfuldt beslutningsgrundlag

Hovedårsagen til afgørelsen om bortadoption var moderens manglende evne til at tage tilstrækkelig vare på sin søn, især under hensyntagen til drengens særlige behov som et sårbart barn. Menneskerettighedsdomstolen fandt imidlertid, at denne begrundelse var baseret på et utilstrækkeligt bevis- og vurderingsmæssigt

grundlag, da samværet mellem mor og søn under anbringelsen havde været begrænset, og da psykolograpporter i sagen var forældede. En undersøgelse af drengens sårbarhed savnede endvidere en analyse af og forklaring på drengens fortsatte sårbarhed, på trods af at han havde været i pleje, siden han var tre uger gammel.

Samlet set fandt domstolen ikke, at de norske myndigheder i tilstrækkelig grad havde foretaget den nødvendige afvejning mellem barnets interesser og dets biologiske familie eller taget hensyn til udviklingen i moderens familieliv – hun var i mellemtiden blevet gift og havde fået barn.

En væsentlig pointe er således, at barnets interesse i familieliv med de biologiske familiebånd er af væsentlig betydning for vurderingen af barnets bedste. En anden vigtig pointe i dommen er, at myndighederne under barnets anbringelse havde opgivet genforeningsformålet for tidligt og derved ikke i tilstrækkelig grad faciliterede samvær mellem mor og barn. En anbringelse er i udgangspunktet en midlertidig foranstaltning, og myndighederne skal således gøre en aktiv indsats for at opretholde de biologiske bånd under anbringelsen. Dog kan genforeningsformålet opgives, hvis forældrene er "particular unfit", eller der er fare for barnet, men vurderingsgrundlaget og sagsprocessen skal være i orden. ♦

adoption

Stor stigning i adoption uden samtykke

Adoptionslovens § 9, stk. 2-4 regulerer adgangen til at lade et barn bortadoptere uden samtykke. Reglerne er blevet ændret ad flere omgange ud fra et politisk ønske om at lette adgangen til tvangsadoption, således at flere børn bortadopter som alternativ til en anbringelse barndommen ud.

Reglerne blev lempet første gang i 2009 og igen i 2015. I perioden mellem 2009 og 2015 var der i gennemsnit to tvangsadoptioner om året, men herefter er der sket en betydelig stigning i antallet, som kulminerede i 2019 med 20 tvangsadoptioner. En tendens, som synes at være fortsat i 2020.

I det nye regeringsudspil 'Børnene Først' fra januar 2021 lægges der op til yderligere lempelser.

DEBAT

Du kan maile til
redaktionen@socialraadgiverne.dk.

Deadline for læserbreve til nr. 06-21 er 12. maj klokken 9.00
Maks 1900 anslag inkl. mellemrum

HVORFOR PAUSE MIN BESKÆFTIGELSESIKTSATS?

Sara Christensen

Socialrådgiver (pt. sygemeldt)

Efter min stresssygemelding har jeg fået gavnlige hjælp og støtte fra Københavns Jobcenter, som har bevilget en beskæftigelsesindsats med tilhørende støtte hos Hans Knudsen Institut. Hos instituttet modtager jeg undervisning om blandt andet stresshåndtering samt støtte til at genindtræde på arbejdsmarkedet.

Denne undervisning blev i december omlagt til at foregå online for at undgå spredning af corona, hvilket, efter min mening, har fungeret glimrende. Dog fik jeg i midten af marts den ke-

er online? I min optik er beslutningen truffet på et ikke-eksisterende grundlag, idet forløbet i forvejen ikke udgør en smitterisiko, når det er online.

Desværre har beslutningen stor betydning for mig og min sygdom, da jeg som stressramt har behov for den struktur og rammesætning, som et beskæftigelsesforløb naturligt sætter for mig - også når det er online.

I min optik kommer jeg på denne måde længere væk fra arbejdsmarkedet, end jeg var, før indsatsen blev stoppet, da jeg nu ikke

”

Gad vide, hvor mange andre sygemeldte, der som mig nu ser sig som værende langt fra arbejdsmarkedet?

delige nyhed, at regeringen har besluttet midlertidigt at nedlægge alle beskæftigelsesindsatser på grund af corona - og det inkluderer åbenbart også de beskæftigelsesindsatser, som allerede foregår online og dermed ikke udgør en smitterisiko.

Nu står jeg bare tilbage med det simple spørgsmål: Hvorfor? Hvorfor vælger regeringen at sætte pause på alle disse forløb for sygemeldte ledige, når flere af forløbene i forvejen

længere får støtte til at sætte struktur, motivation og mening på min hverdag. Gad vide hvor mange andre sygemeldte - stressramte og andet - denne, tilsyneladende ubegrundede, beslutning påvirker negativt. Og gad vide, hvor mange andre sygemeldte, der som mig nu ser sig som værende langt fra arbejdsmarkedet. Jeg forestiller mig ikke, at det er dét, der skal til, for at skubbe landets økonomi i gang efter coronakrisen.

MIT ARGUMENT

Har du et **skarpt argument** på max. 700 anslag inkl. mellemrum, så skriv til os på argument@socialraadgiverne.dk

BLIV LIDT BESKIDT

Ditte Løjborg

Leder af Den Kriminalpræventive Enhed, Slagelse Kommune.

Det kræver tilstedeværelse, hvis man vil betyde noget i folks liv. Jeg har endnu til gode at blive træt af de unge, som er i målgrupperne for mit arbejde. Ej, det er løgn. Det kan jeg blive i glimt, men det er fordi, de betyder noget, og jeg holder af dem.

Jeg er til gengæld grundtræt af projekter, projektmanagement, ligegyldige måltal, folks ambitioner og udnyttelse af unge ... og den slags. Helt ind i knoglerne. Kom nu ud og bliv lidt beskidt, mens I arbejder. Hav hjerterne med. Hjælp folk, hyg jer lidt med de mennesker, I får jeres løn for at hjælpe. Lær dem at kende.

Kvindefag i historisk skruetvinge

Analyse af lønhierarkiet mellem 13 faggrupper i den offentlige sektor fra henholdsvis 1969 og 2019 viser, at lønhierarkiet har stået i stampe de seneste 50 år. Det går ud over nutidens kvindefag og svækker ligestilling på arbejdsmarkedet.

Af postdoc i historie Astrid Elkjær Sørensen, Aarhus Universitet, i samarbejde med Stinne Skriver Jørgensen, Maja Meiland Hansen og Frederik Rom Taxhjem.

Lønhierarkiet for offentligt ansatte har ikke forandret sig synderligt siden Tjenestemandsskiftet af 1969. Traditionelle kvindefag ligger stort set lige så lavt lønmæssigt som i 1969, og nogle kvindefag falder endda ned i hierarkiet, selv om deres uddannelser er blevet længere.

Det viser analysen af 13 forskellige faggruppers indplacering i det offentlige lønhierarki i henholdsvis 1969 og 2019. Analysen dækker knap halvdelen af alle de offentligt ansatte.

Formålet med analysen er at undersøge, om den lave placering af kvindedominerede fag i Tjenestemandsskiftet af 1969 kan være med til at forklare nutidens lønfor-skel mellem mænd og kvinder.

Det er første gang, der er lavet en kvantitativ analyse af lønhierarkiet i den offentlige sektor siden Tjenestemandsskiftets vedtagelse. Der er således tale om et pionerstudie, der lægger op til mere forskning på området.

Lønhierarkiet på det offentlige område fastholder ifølge analysen et historisk løn efterslæb for kvindefag.

Socialrådgiver er nu et kvindefag
Socialrådgiver var en kønsblandet faggruppe i 1969, men har i 2019 en stor overvægt af kvinder. Målt

FAKTA OM TJENESTEMANDSSKIFTET

I juni 1969 vedtog Folketinget Tjenestemandsskiftet. Reformen skulle opbygge et objektivt og sagligt lønsystem for alle statsansatte tjenestemænd, ansatte i folkeskolen samt andre grupper. Reformen placerede de offentligt ansatte inden for 40 forskellige lønrammer.

Formålet var at sikre en mere central styring af lønudviklingen i den offentlige sektor, så lønudgifterne kunne holdes under kontrol under velfærdsstatens udbygning. Reformen betød, at lønningerne for ansatte i f.eks. kommuner og staten blev mere ensartede. Men mange kvindefag blev placeret lavt i lønrammerne på trods af deres uddannelseslængde.

ANBEFALER EVALUERING

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen tager initiativ til en statslig evaluering af Tjenestemandsskiftet af 1969, der blandt andet indeholder en undersøgelse af reformens specifikke betydning for lønforskellen mellem kvinde- og mandsdominerede fag. Instituttet anbefaler desuden, at regeringen i samarbejde med arbejdsmarkedets parter tager initiativ til en langsigtet plan for, hvordan der kan sikres en udligning af løn efterslæbet mellem de traditionelle kvinde- og mandsdominerede fag i den offentlige sektor.

på gennemsnitslønnen bevæger socialrådgiverne sig nedad i hierarkiet og overhales af flere andre faggrupper.

Socialrådgivernes fald i lønhierarkiet optræder dog kun, når vi udregner lønhierarkiet med udgangspunkt i standardberegnet timefortjeneste. Hvis vi i stedet for bruger basisløn til at udregne placeringerne for 2019, forbliver socialrådgiverne på deres plads i hierarkiet.

Denne forskel mellem de to udregninger kunne tyde på, at socialrådgivergruppen relativt set er dårligere stillet i forhold til pensionsbidrag, uregelmæssige betalinger, personalegoder og genetillæg end de øvrige grupper i vores undersøgelse. De lønmæssige forhold er årsag til socialrådgivernes fald i hierarkiet.

Ser vi på faggruppens placering i forhold til længden på den adgangsgivende uddannelse, ligger socialrådgiverne under trendlinjen. Dette indikerer, at de generelt ligger lavt i forhold til det adgangsgivende uddannelseskrav, som i 1969 var seks år (inkl. studentereksamen).

I 2019, hvor uddannelseslængden er steget til 6,5 år, ligger faggruppen væsentligt under trendlinjen. Socialrådgivere synes i 2019 at

Uddannelse belønner ikke kvindebrancher

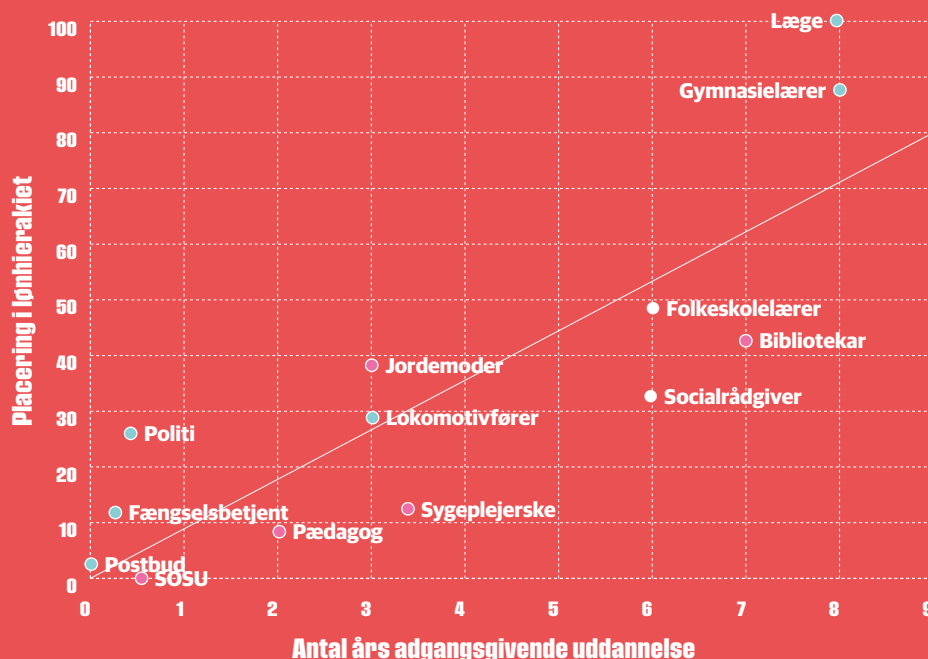
De kvindedominerede fag får generelt ikke afkast af, at deres uddannelse er længere i dag end i 1969.

- Faget består af mere end 60 procent kvinder
- Faget består af mere end 60 procent mænd
- Faget har over 40 procent men færre end 60 procent kvinder og opfattes her som kønblandet

1969

Figur 1: Sammenhæng mellem lønplacering /gennemsnitsløn) og uddannelse

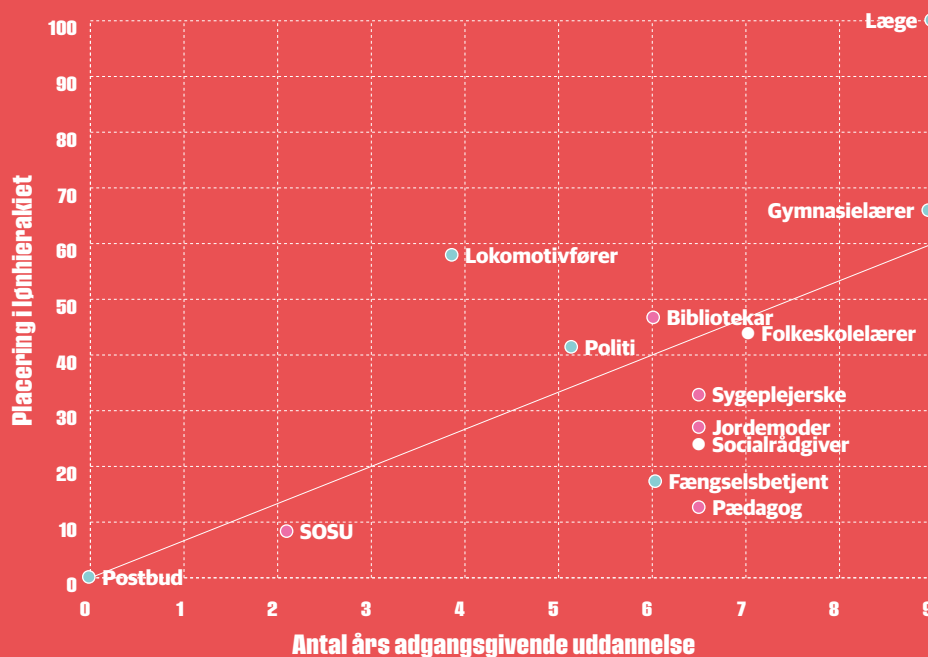
Figur 1 viser, hvordan lønplacering og uddannelse hænger sammen i 1969 i forbindelse med Tjenestemandreformen.

2019

Figur 2: Sammenhæng mellem lønplacering /gennemsnitsløn) og uddannelse

Figur 2 viser, at kvindedominerede fag ikke forbedrer deres placering i lønhierarkiet i 2019, og i enkelte tilfælde sækker de bagud, når man ser på placering i forhold til uddannelseslængden.

Kilde: Betænkning nr. 483 samt Danmarks Statistik LONS20.43

gruppere sig sammen med en del af de traditionelt kvindedominerede fag, selv om de oprindeligt var et blandet fag.

Samlet set falder den blandede gruppe af socialrådgivere i lønhierarkiet fra 1969 til 2019, ikke mindst når man kigger på faggruppens uddannelseslængde.

”

Socialrådgivere synes i 2019 at gruppere sig sammen med en del af de traditionelt kvindedominerede fag, selv om de oprindeligt var et blandet fag.

467 ud af i alt 635 erhvervsaktive socialrådgivere er klassificeret i Tjenestemandreformen af 1969. Vi har ikke været i stand til via arkiverne at finde lønoplysninger og ansættelsesform for de sidste 168. Vi vurderer dog, at et tilstrækkeligt stort antal af socialrådgiverne på alle niveauer er klassificeret, så vi ud fra de tilgængelige oplysninger i Tjenestemandreformen af 1969 kan tegne et retvisende billede af socialrådgivernes placering i lønhierarkiet i 1969.

HVER ANDEN FORÆLDER TIL **ANBRAGTE BØRN** FÅR INGEN STØTTE

Kun 48 procent af de forældre, der har deres børn anbragt uden for hjemmet, har en **støtteperson**, modtager **familiebehandling** eller får et af de **andre tilbud**, som kommunerne kan give forældrene, **mens deres børn er anbragt**. Det viser en undersøgelse fra VIVE, og forskeren bag kalder det tal alt for lavt.

år et barn bliver anbragt uden for hjemmet, skal det ikke ses som afslutningen på en familiesag. Det er en ny begyndelse, mener Mette Lausten, der er seniorforsker ved VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Af Lærke Øland Frederiksen
Illustration: Morten Voigt

Hun har undersøgt kommunernes brug af de foranstaltninger, som kommunerne kan tilbyde forældrene, mens deres børn er anbragt uden for hjemmet. Og hun er ikke imponeret over, hvor flittige kommunerne er til at bruge de muligheder, der er i loven, såsom støtteperson og familiebehandling. I alt modtager 48 procent støtte i forbindelse med anbringelsen af deres barn.

– Det tal er alt for lavt. Man bliver nødt til at arbejde med forældrene, mens børnene er anbragt, for det er jo oftest på grund af deres forældreevne eller andre forhold i hjemmet, at børnene er blevet anbragt. Så arbejdet med forældrene skal følge med som noget helt naturligt, når man anbringer et barn, siger hun.

Takker nej til støtte

Så snart det overhovedet kommer på tale at anbringe et barn uden for hjemmet, er kommunerne forpligtet til at tilbyde forældrene en støtteperson. Undersøgelsen fra VIVE siger ikke noget om, hvor mange forældre, der har fået det tilbudt, men kun 26 procent af forældrene har en sådan støtteperson.

Mange forældre takker nej til tilbuddet, men det kan der være mange gode forklaringer på, mener Mette Lausten.

– Man skal huske at tænke på, at forældrene er i krise, når deres barn bliver anbragt. Så det kan være, at man som socialrådgiver skal gentage tilbuddet, når der er kommet lidt ro på situationen. Og så er det vigtigt, at støttepersonen er en, som forældrene stoler på og ikke ser som 'kommunens mand', siger hun.

Stor kommunal variation

I en enkelt kommune har 60 procent af forældrene en støtteperson, mens det i mange andre kommuner kun er 20 procent. Forskellen fra kommune til kommune

SÅ MANGE UDSATTE BØRN ER DER I DANMARK

Der var i 2019 i alt 36.194 børn og unge, der fik social støtte under serviceloven. 11.254 børn og unge var anbragt uden for hjemmet, mens 24.940 børn og unge boede i familier, der modtog forebyggende foranstaltninger, enten personrettet støtte til barnet/den unge eller familierettet støtte til hele familien.

Det svarer til, at tre ud af 100 danske børn og unge får støtte. Et af dem er anbragt, mens de to andre får forebyggende foranstaltninger i hjemmet.

Kilde: Karakteristik af udsatte forældre anno 2019, VIVE 2021

→ er endnu større, når det kommer til familiebehandling, som også kan tilbydes under anbringelsen. Enkelte kommuner bruger det slet ikke, de fleste bruger det meget lidt, og i de kommuner, der bruger det mest, modtager omkring 30 procent af forældrene familiebehandling, mens barnet er anbragt.

Mette Lausten har ikke kunnet finde geografiske eller demografiske forklaringer på de kommunale variationer.

– Men det ser ud til, at de kommuner, der i forvejen bruger familiebehandling meget, også er mere tilbøjelige til at bruge det, når børnene er blevet anbragt. Så det er mere et spørgsmål om indstillingen til at bruge familiebehandling i den enkelte kommune, siger hun.

Kan modtage anden støtte

De typer af støtte, som Mette Lausten har undersøgt, er dem kommunen kan give efter §54 i serviceloven. Forældrene kan således godt modtage støtte i for eksempel jobcenteret eller psykiatrien, uden at det vil fremgå af undersøgelsen.

Det handler om at få et nyt blik på forældrene og give dem en målrettet indsats, mens børnene er anbragt.

Mette Lausten, seniorforsker, VIVE

Ud over den såkaldte §54-støtteperson kan kommunen tilbyde forældrene de samme forebyggende foranstaltninger, som kan gives efter §52 i serviceloven, som for eksempel familiebehandling.

Hvis forældrene har brug for hjælp til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen, efter anden lovgivning, kan kommunen lave en forældrehandleplan. Ankestyrelsen har netop undersøgt kommunernes brug af forældrehandleplaner, men undersøgelsen var ikke offentliggjort ved redaktionens slutning.

Den seneste offentliggjorte undersøgelse fra Ankestyrelsen er fra 2009, og her havde 91 ud af 125 forældre en handleplan. Institut for Menneskerettigheder har lavet en nyere undersøgelse af området, hvor de har interviewet ca. 300 §54 støttepersoner. Her svarer 47 procent, at de forældre, som de er støtteperson for, altid eller nogle gange bliver tilbudt en forældrehandleplan. Men nogle oplever, at det eneste indhold i handleplanen er §54-støttepersonen.

Brug for målrettede indsatser

Der er således ikke noget i loven, der forhindrer kommunerne i at strikke den helt rette hjælp sammen til forældrene, mens deres børn er anbragt, mener Mette Lausten.

– Mulighederne bliver bare ikke brugt nok, siger hun.

Men det skal et projekt i Socialstyrelsen forsøge at lave om på, og Mette Lausten skal være med til at evaluere projektet.

– Det handler om at få et nyt blik på forældrene og give dem en målrettet indsats, mens børnene er anbragt, siger hun.

Målet med projektet er at udvikle en indsats, som har fokus på at forbedre forældrekompetencer, skabe øget ro og stabilitet i samværet mellem forældre og barn og forbedre samarbejdet mellem forældre, kommune og anbringelsessted. Projektet tager udgangspunkt i en kortlægning af viden og lovende praksis på området, som blandt andet viser, at det er centralt at have fokus på forældrenes ressourcer og at se forældrene som en vigtig aktør i barnets liv (se boksen 'Målrettet indsats til forældrene').

MÅLRETTET INDSATS TIL FORÆLDRENE

I forbindelse med projektet 'Målrettet støtte til forældre, hvis barn eller ung er anbragt' har VIVE sammen med konsulentvirksomheden PricewaterhouseCoopers kortlagt viden om lovende indsatser for forældre til anbragte børn. På baggrund af interviews med forældre, en litteraturgennemgang og en analyse af lovende praksis i otte kommuner kommer de frem til følgende anbefalinger til en målrettet indsats til forældrene:

Ressourcefokuseret: Anerkend og arbejd aktivt med forældrenes ressourcer ved at møde forældrene med respekt og en undersøgende tilgang.

Handlingsanvisende: Støt forældrene i deres relation til barnet ved at være konkret, situationsspecifik og handlingsanvisende.

Anskues som midlertidig foranstaltning: Anse anbringelsen som startpunkt for familiens udvikling og ikke som en endelig løsning på udfordringer og problemer i fortiden.

Målrettet og individuelt tilpasset:

Formuler operationaliserede mål for indsatsen og følg hyppigt op på forældrenes progression. Sammensæt og tilpas indsatsen, så den er fleksibel over for forældrenes ønsker, behov og forudsætninger.

Kriseinformeret: Anerkend og ager ud fra, at anbringelsen kan opleves som en krise for forældrene og tilbyd den relevante støtte.

Samarbejdsorienteret: Skab et stærkt samarbejde mellem de tre parter omkring barnet (forældre, myndighed og udfører).

Kilde: Målrettet støtte til forældre hvis barn eller ung er anbragt – Vidensafdækning, VIVE og pwc, marts 2020.

Hvem er forældrene til de anbragte børn?

9 ud af 10 af de forældre, der får deres børn anbragt uden for hjemmet, lever op til en eller flere udsathedsfaktorer. Hos de cirka 10 procent, som VIVE klassificerer som ressourcestærke forældre, er det typisk barnet eller den unges særlige behov, der ligger til grund for anbringelsen.

Mor og/eller far er på kontanthjælp eller førtidspension: 73%

Mor og/eller far har en psykiatrisk diagnose: 62%

Mor og/eller far har en betinget eller ubetinget dom: 52%

Mor og/eller far har modtaget misbrugsbehandling: 19%

Kilde: Karakteristik af udsatte forældre anno 2019, VIVE 2021

Hvilken type hjælp får forældre til anbragte børn?

Halvdelen af de forældre, der får anbragt deres børn uden for hjemmet, får ikke nogen hjælp i forlængelse af anbringelsen. Kommunen skal tilbyde en såkaldt §54-støtteperson, men det er frivilligt for forældrene, om de vil tage imod tilbuddet. Da en stor del af forældrene modtager overførselsindkomst, er dømt for kriminalitet, har en psykisk lidelse eller et misbrug, vil de typisk modtage hjælp i andet regi, som ikke er relateret til deres forældreevne.

Denne type støtte får forældre til anbragte børn:

§54-støtteperson: 26%

Familiebehandling: 12%

Økonomisk støtte til stabil kontakt mellem forældre og barn: 11%

Praktisk, pædagogisk eller anden støtte: 1%

Kilde: Karakteristik af udsatte forældre anno 2019, VIVE 2021

Langt fra alle forældre får en handleplan

Institut for Menneskerettigheder har spurgt cirka 300 §54-støttepersoner, om de forældre, de er støttepersoner for, har fået tilbudt en forældrehandleplan.

Tilbydes forældrene en forældrehandleplan?

Altid: 19%

Nogle gange: 28%

Sjældent: 25%

Aldrig: 8%

Ved ikke: 20%

Kilde: Institut for Menneskerettigheder 2019. Samarbejde omkring det anbragte barn – en spørgeskemaundersøgelse blandt §54-støttepersoner.

→ Hvordan sikrer vi forældre til anbragte børn den bedste støtte? Det har vi spurgt tre aktører på området om.

Af Lærke Øland Frederiksen

VI SKAL BLIVE BEDRE TIL AT BRUGE MULIGHEDERNE I LOVEN

Jessie Brender Olesen

Specialkonsulent i KL

- Vi skal blive bedre til at hjælpe forældrene - for børnenes skyld. Selv om børn bliver anbragt uden for hjemmet, så søger mange tilbage til deres biologiske ophav, når de bliver myndige, og så skal forældrene være i stand til at støtte op om dem, og det skal de jo have hjælp til.

- Men der er ikke brug for nye bestemmelser i lovgivningen. Både §54-støttepersonen og forældrehandleplanerne er rigtig gode, vi skal bare blive bedre til at bruge dem, og det er jo et ledelsesansvar at sikre, at forældrene ifølge lovgivningen får tilbudt støtte, mens deres barn er anbragt.

- Mange forældre takker nej til tilbuddet om en støtteperson, når deres barn bliver anbragt. Så vi skal blive bedre til at forklare, hvad tilbuddet går ud på, og hvorfor det er vigtigt at få en støtteperson, så forældrene bliver bedre i stand til at have samvær med barnet eller få barnet hjem igen.

- Hvis det skal give mening for socialrådgiverne at prioritere støtten til forældrene og motivere forældrene til at tage imod støtten, så er det vigtigt, at det også bliver italesat, at støtte og hjælp til forældrene også støtter og skaber ro for børnene under anbringelsen.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRENE KRÆVER TID OG TÅLMODIGHED

Vivi Nielsen

Landssekretær og socialrådgiver i Forældrelandsforeningen

- De fleste forældre vil rigtig gerne arbejde med sig selv, men de ved ikke, hvordan de skal forbedre sig. Derfor er forældrehandleplanen sådan et godt redskab, her kan man få det meget mere konkretiseret, både hvad problemstillingen er, og hvordan de kan blive bedre forældre. Desværre er det bare vores oplevelse, at der bliver lavet for få forældrehandleplaner, og at kvaliteten ofte halter, når de bliver lavet.

- For eksempel kan det eneste indhold i en forældrehandleplan være, at forælderen får en §54-støtteperson. Det er også en rigtig god støtte, men det er jo ikke en behandling. Det kan være, de har brug for hjælp efter en helt anden lovgivning, og det er ikke let at have med at gøre, men systemet bliver nødt til at blive indrettet efter borgernes behov, og ikke omvendt.

- Det er heller ikke alle forældre, der er i stand til at tage imod hjælp fra kommunen, fordi de ikke har tillid til dem, der lige har anbragt deres barn. Så det kræver virkelig tid og tålmodighed fra systemet side at udholde, at forældrene er i krise, og blive ved med at møde dem med en fremstrakt hånd.

STØRRE FOKUS PÅ FORÆLDRESTØTTE I BARNETS LOV

Ditte Brøndum

Næstformand for Dansk Socialrådgiverforening

- I Regeringens udspil til Barnets Lov er forslagene om støtte til forældre til anbragte børn relativt begrænsede, og der mangler en grundlæggende anerkendelse af, hvor vigtige børnenes relationer til forældrene er. Det er vigtigt at forbedre forholdene for forældre til anbragte børn og styrke deres udvikling af den særlige forælderrolle - for børnenes skyld.

- Det er svært for et barn at være anbragt, og det kan blive endnu vanskeligere, hvis forældrene har alvorlige problemer, eller der er konflikter mellem dem og anbringelsesstedet eller det sociale system som sådan. Det kommer børnene til gode både under og efter anbringelsen, at forældrene bliver de bedst mulige forældre - også selv om barnet er anbragt barndom-men ud.

- Derfor er der behov for at sætte et større fokus på forældrestøtten. I Dansk Socialrådgiverforening mener vi, at det blandt andet bør ske ved, at forældrehandleplanen styrkes, ved en kvalitetssikring af støttepersonordningen og ved at udvikle programmer og indsatser til forældre til anbragte børn.

Få Danmarks bedste studie-konto i DIN bank

3%

på din studiekonto

Det får du med en studiekonto hos Lån & Spar:

- 3% i rente på de første 20.000 kr.
- Kassekredit på op til 50.000 kr. med kun 5% i rente
- Visa/Dankort og Mastercard med samme pinkode
- Gebyrfri hverdag, når du hæver eller veksler
- Søg hurtigt og nemt via mobilen

Download app'en Zapp og søg om en studiekonto.

Få Danmarks bedste studiekonto i DIN bank

Som medlem af Dansk Socialrådgiverforening ejer du Lån & Spar. Derfor kan du få Danmarks bedste studiekonto med 3% i rente. Fordi din fagforening er medejer af vores bank, kender vi dine og de andre studerendes lønforhold og jobudsigter bedre end de fleste. Det giver dig en bedre rådgivning.

Drømmer du om en ny bolig? Få hjælp til at lægge en plan for, hvordan du får råd. Og så det allerbedste – du kan beholde Danmarks bedste studiekonto 3 år efter, du er færdig. Du får det ikke bedre.

Se alle dine fordele på studiekonto.dk

Book et møde på studiekonto@lsb.dk eller 3378 1976.

Det med småt

For at få Danmarks bedste studiekonto skal du samle hele din privatøkonomi hos Lån & Spar og være medlem af DS. Du får 3% i rente på de første 20.000 kr. – derefter 0%. Du får studiekontoen på baggrund af en almindelig kreditvurdering. Du kan have studiekontoen i op til 3 år efter endt uddannelse. Hvis du bruger hele din kassekredit på 50.000 kr., vil det koste dig 625 kr. i omkostninger efter tre måneder. Stiftelsesomkostninger 0 kr., debitorrente (var.) 5,09%, AOP 5,09%. Efter tre måneder skylder du 50.625 kr. Kreditten er gældende indtil videre og uden faste afdrag. Alle rentesatser er variable og gældende pr. 9. maj 2019. Ring 3378 1976 – eller gå på lsb.dk/ds og se mere.

Dansk Socialrådgiverforening

Lån & Spar

Film

Hvad vil det sige at give sit liv til en anden?

Foto: Scanpix

Skyggebarn

Dokumentar

Instrueret af Cille Hannibal og med-instruktør Christine Hanberg.

Kan ses på Dokumentar Filmfestival CPH:DOX

på doxonline.dk frem til 12. maj

I filmen 'Skyggebarn' følger vi Christine. Peter er Christines storebror – han er medfødt døvblind og familien har derfor måttet se og høre verden for ham, siden han kom til. Peter er i dag 31 år og bor stadig hjemme. Hans behov for hjælp er så specifikke, at det er svært at finde en institution til ham. Så hvad vil der ske med ham, når forældrene ikke længere selv kan passe på ham – hvem skal så sikre ham et værdigt liv?

Pilen peger på Christine, og hun har sagt ja til at blive hans værge. I filmen undersøger Christine rollen som søster og værge, for hvad vil det egentlig sige at have ansvaret for et andet menneskes liv hvilende på sine skuldre. Hun tager på en følelsesmæssig rejse, hvor hun skal acceptere sin skæbne – at hun skal tage sig af sin bror, når forældrene ikke længere kan.

Christine bor til dagligt på Nørrebro med sin kæreste Daniel, og samtidig er hun ansat af kommunen til at aflaste sine forældre med at passe sin bror.

Podcast

Barnets lov – kan man lovgive sig til en god barndom for alle børn?

Af Velfærdsprofeten, Københavns Professionshøjskole
Varighed: Ca. 46 min.
Lyt med på share.transistor.fm

Podcast

I min lomme ligger en sten

Vært: Line Kirsten Nikolajsen
Varighed: 4 episoder á 17 til 27 min.
Lyt med på dr.dk/radio/P1

Podcast

Det brændte bordel
Af P1 Dokumentar
Varighed: 7 episoder á 25-35 min.
Lyt med på dr.dk/radio/P1

Podcast

Hjemløshed i Danmark

Af Vibeke Pichard og Andrey Lukyanov-Renteria, Elsk Foucault
Varighed: 54 min.
Lyt med på soundcloud.com

Et nyt børnesyn?

Mens vi venter på resultatet af forhandlingerne om Barnets Lov, dykker podcasten ned i regeringens forslag Børnene Først. Værterne har inviteret jurist og ph.d. Idamarie Leth Svendsen, socialrådgiver Jette Wilhelmsen, som er leder af Joannahuset – Danmarks første krisecenter for børn og unge, og lektor, socialrådgiver, familieterapeut og cand. soc. Sussie Nielsen fra Københavns Professionshøjskole i studiet.

Sorgen flyttede ind

Da Line Kirsten var seks år, døde hendes lillesøster. Med ét stod Line med en sorg og et savn, der har boet i hende lige siden. Men hvad kan hun overhovedet huske fra dengang? Og er det egentlig okay at blive ked af noget i dag, der skete for så lang tid siden? I podcasten undersøger Line Kirsten Nikolajsen, hvad det har betydet for hendes liv, at sorgen flyttede ind i hendes familie for 22 år siden.

Kynisk underverden

Ved hjælp af de prostitueredes egne online-annoncer, rekrutteringsopslag på polske erotik-sider og beretninger fra prostitutionskunder forsøger P1 Dokumentar at kortlægge mulige bordelnetværk i Danmark. Serien borer sig ned i en kynisk underverden i jagten på bagmænd, der tjener penge på prostituerede. Og søger svaret på, hvorfor et bordel med polske prostituerede i Aalborg skulle brændes ned.

Mennesker på gaden

Selv i et velfærdssamfund som Danmark har vi hjemløse. Og mens mange er konstant hjemme på grund af Corona, er der faktisk ca. 6000 mennesker, som bor på gaden. I denne podcast taler værterne med en af dem, der hjælper hjemløse borgere – Ivan Christensen, forstander på Mændenes Hjem. De diskuterer også udvikling på området, diskurser, metoder og tiltag, der påvirker socialt arbejde med hjemløse.

DYSSEGÅRDEN

Dyssegården er en psykiatrisk behandlingsinstitution med vores egen interne skole, der tilbyder følgende:

- Et 45 timers skole- og dagbehandlingstilbud/skemalagte aktiviteter i skole og afdeling
- Et roligt og overskueligt miljø med en daglig rutine og forudsigelighed, herunder fast genkendeligt personale
- Et skole- og dagbehandlingstilbud, hvor der altid er deltagende voksne, som har fokus på et **miljø fri for mobning**
- Morgenmad og frokost hver dag
- **Individuelle, ugentlige** psykologsamtaler
- Ugentlige gruppesamtaler

Alle børn og unge, der er indskrevet i vores dagbehandlingstilbud, findes i Dyssegårdens målgruppe, som du kan læse mere om på <https://www.dyssegaarden.dk>

Avderødvej 32A, 2980 Kokkedal
dyssegaarden@dyssegaarden.dk
+45 48 20 78 00

”*De har tid. De giver omsorg.
De giver plads til dig –
selv når du har det dårligt.*”

- Tidligere beboer på Dyssegården

ER VI I KONTAKT MED DIG?

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har brug for dine oplysninger, så vi kan kontakte dig.

DS får ikke automatisk oplysninger om din e-mail, dit telefonnummer, hvor du arbejder, om du er ledig eller andet. Vi kan kun få dem fra dig, så det er vigtigt, at du løbende ajourfører dine oplysninger i vores selvbetjening – Dit DS – på medlem.socialraadgiverne.dk.

Hvis du har brug for hjælp til Selvbetjeningssystemet, kan du sende en mail til

medlem@socialraadgiverne.dk

eller kontakte medlemssystemet

mellem kl. 9-12 på **33 38 61 76**

SUF
DEN SOCIALE UDVIKLINGSFOND

Står I med et menneske med en særlig kompleks problemstilling, hvor I leder efter en ny vej?

Med mere end 25 års erfaring er det måske os, der skal hjælpe med at finde en ny retning.

Den Sociale Udviklingsfond er en non-profit almennyttig fond med speciale i individuelt tilpassede løsninger.

Få mere at vide på: www.suf.dk

”Det undrer mig, at vores beboere ikke blev vaccineret før os medarbejdere.”

Martin Pedersen, socialrådgiver og leder af Tangkær SP, et social-psykiatrisk botilbud for voksne med komplekse og svære psykiske lidelser. En del af de 42 beboere har en retslig foranstaltning.

Redigeret af redaktionen
Foto: Andreas Bang Kirkegaard

LIGE NU ER vi fanget i et limbo, fordi personalet er blevet vaccineret med AstraZeneca-vaccinen – og vi ved ikke, hvornår vi bliver færdigvaccineret. Så der går endnu længere tid, før vi kan åbne os mod verden.

Det undrer mig, at vores beboere, som er nogle af de mest udsatte borgere, ikke blev vaccineret før os medarbejdere. Man kunne få den tanke, at de var blevet glemt et sted i bureaukratiet, selv om mange af dem er somatisk lige så skrøbelige som en beboer på et plejehjem.

De lider også psykisk under restriktionerne. Nogle af dem oplever det som om, de er i fængsel. De kan ikke gøre det, de plejer, som kan aflede dem fra misbruget. Det kan eksempelvis være at deltage i en skakklub, hvor man mødes med andre, køre en tur med

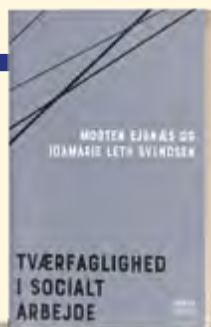
personalet og andre beboere – eller bare tage ud at handle.

Vi har jo også haft restriktioner på besøg fra pårørende. Så beboerne indordner sig, men isolationen er hård ved dem. Vi kan mærke, at mistrivlsen er steget, og det ser vi for eksempel ved, at misbruget også er steget.

Heldigvis har mine medarbejdere virkelig taget COVID-19 alvorligt, og de har i den grad levet op til de ting, vi har forventet. Privat har de holdt sig i deres bobler, på jobbet er de omhyggelige med at bruge værnemidler og overholder alle regler. Så heldigvis har vi kun haft én smittet blandt personalet – og derudover en, som var falsk positiv – og ingen smittede beboere. Men det bliver da en kæmpe lettelse for os alle sammen, når både beboerne og vi selv er færdigvaccinerede, så livet kan vende tilbage. ♦

Ny fagbogsserie til dit fag!

En serie af korte og konkrete introduktioner til centrale begreber og emner på det sociale område.

**Samfunds
litteratur**

👁 Læs mere på samfundslitteratur.dk

Har du en klient, du mistænker skjuler sin graviditet?

Få hjælp til råd og vejledning på skjultgravid.dk

skjult gravid
Sig det til os
Mødrehjælpen

MASTER I UDSATTE BØRN OG UNGE; FAGLIG LEDELSE

Vil du styrke og videreudvikle din faglige ledelse og kvaliteten af det sociale arbejde med udsatte børn og unge?

Master i udsatte børn og unge (MBU) bygger på tidens krav om videns-basering af det sociale arbejde. Der er fokus på, hvordan styring, faglig ledelse og udvikling kan bidrage til at kvalificere en socialfaglig eller socialpædagogisk praksis, hvor der arbejdes inden for servicelovens bestemmelser om udsatte børn og unge.

MBU udbydes både i Aalborg og København.

Læs mere om uddannelsen og ansøgning på www.mbu.aau.dk

MULIGHED
FOR TILSKUD FRA
SOCIALSTYRELSEN

BOSTEDET
**CAROLINE
MARIE**

UNG I CENTRUM

Selvejende institution under Fonden Mariehemmene. Privat, uafhængig, non-profit, humanitær.

Caroline Marie er et **flerfagligt bosted for unge mellem 16 og 25 år** med **psykosociale udfordringer** som personlighedsforstyrrelser, ASF, angst, skizofreni, spiseforstyrrelser mv. Samsætningen er væsentlig for at afspejle diversiteten i det omgivende samfund og **undgå stigmatisering**.

Vores indsats er **recovery-orienteret og anerkendende**. Vi inddrager den unge i bostedets hverdagsliv og i spørgsmål om hans/hendes livssituation. Afgørende for os er, at **den unge deltager i beboermøder, ansættelsesamtaler (demokrati/anerkendelse) og udviklingsmøder (frivilligt/trivsel/læring/anerkendelse)**. Målet er, at vores unge kommer til at **klare sig i egen bolig**.

Vores team af ergoterapeuter, pædagoger, sygeplejersker, psykomotoriske terapeuter og socialrådgivere samt peek-medarbejder (tidligere beboer) **udsluser unge til egen bolig med/uden støtte**.

23 GODKENDTE PLADSER TIL §§ 66, STK. 1, NR. 5 OG 107

- 20 pladser i Gothersgade med døgnpersonale, vågen nattevagt
- Udsusningslejligheder tæt på Lergravsparken Metro på Årager
- De unge flytter oftest efter 2,5 år
- Differentierede støttetilbud og takster i samarbejde med den unges hjemkommune

I HJERTET AF KØBENHAVN

- To minutter fra Nørreport Station
- Lige over for Botanisk Have
- Tæt på Søerne, fitness, biograf, caféer og uddannelsesmuligheder

BOSTEDET CAROLINE MARIE
GOTTERSGADE 141
1123 KØBENHAVN K
FØRSTANDER GITTE MUNCH-HANSEN
TELEFON / 3312 0913
MAIL / CAROLINE@MARIEHEM.DK
WEB / WWW.MARIEHEM.DK/CAROLINE

caroline marie
FØRER ALLE FORSTØRRE ET GODT LÆR

NARRATIVEPERSPEKTIVER

anne@narrativeperspektiver.dk

Østerbrogade 29 3sal
2100 København Ø
tlf 22160065

FAMILIETERAPEUT UDD. 1. ÅR - KØBENHAVN 2021

12 HELE DAGE • OPSTART 25. MAJ 2021 • PRIS 21.500 KR.

FAMILIETERAPEUTUDDANNELSEN FOR DIG SOM ARBEJDER M. FAMILIER & BØRN.

INTENSIV NARRATIV SAMTALE KURSUS

4 HELE DAGE • 4-7. MAJ 2021 • PRIS 5.900 KR.

Træning af samtalepraksis på højt niveau, terapeutiske greb og teknik.

PARTERAPI - FOKUS PÅ EMOTIONELLE FORTÆLLINGER

Workshop 1 dage • 8. Sept 2021 • Pris 1.000 kr.

Træning i mentalisering og det emotionelle sprog. Par i konflikt.

TAVLEBRUG • det visuelle udsyn i samtaler

Workshop 1 dag • 14. Oktober 2021 • Pris 1.500 kr.

Træning i tavlebrug ift. narrativ samtaleteknik, fortællinger og figur.

ONLINE KURSER • Se narrativeperspektiver.dk

3 timer. halve dage i 2021 • Pris 650 kr.

Oplæg: Det narrative, spørgsmåls produktion, sprogforståelse, gruppeterapi, traume arbejde uden at genskabe offer-ideer.

SUPERVISION & OPLÆG PÅ ARBEJDSPLADSEN

Få tilbud om Oplæg & Supervision om narrativ pædagogik og teori der er til at omsætte i praksis. Få tilknyttet relevant supervision til personalet fra psykologer med stor børneerfaring.
narrativeperspektiver.dk

Ørnehøj er et helhedsorienteret botilbud med undervisning, arbejds- og botræning til borgere med særlige behov.

PÅ ØRNEHØJ BETRAGTES HVER BEBOER
ELLER STU-ELEV SOM ET UNIKT MENNESKE,
DER HAR KRAV PÅ EN LØSNING TILPASSET
LIGE PRÆCIS DE BEHOV, DEN ENKELTE HAR

**RING PÅ 5531 2500 ELLER
LÆS MERE PÅ ØRNEHOJ.DK**

KONTAKT

Telefonerne er åbne man-fre kl. 9-14,

SEKRETARIATET

Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B, 1253 København K
Tlf: 70 10 10 99
ds@socialraadgiverne.dk

REGION NORD

(dækker Region Nordjylland
og Region Midtjylland)
**Dansk Socialrådgiverforening
Region Nord**
Søren Frichs Vej 42 H, 1.th
8230 Åbyhøj
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Holstebro

Fredericiagade 27-29,
7500 Holstebro
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Aalborg

Hadsundvej 184 B
Postboks 764, 9000 Ålborg
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

REGION SYD

(dækker Region Syddanmark)
**Dansk Socialrådgiverforening
Region Syd**
Vesterballevej 3A, Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf: 87 47 13 00
ds-syd@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Odense

Lumbyvej 11, opgang C, 2.th.
Postboks 249, 5100 Odense C
Tlf: 87 47 13 00

REGION ØST

(dækker Region Hovedstaden
og Region Sjælland)
**Dansk Socialrådgiverforening
Region Øst**
Kornerups Vænge 12, 2,
4000 Roskilde
Tlf: 33 38 62 22
ds-oest@socialraadgiverne.dk

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN (Jobformidling)

FTF-A (hovedkontor)
Snorregade 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONS KASSEN

PKA
Administration
Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger
henvises til hjemmesiden
socialraadgiverne.dk
Se under "Om DS" eller under
"Medlemsgrupper".

KALENDER

Tilmeld dig og læs mere om arrangementerne – og se flere – socialraadgiverne.dk/kalender. På grund af covid-19 pandemien bliver mange medlemsmøder holdt online via Microsoft Teams eller som webinarer, hvor de tilmeldte får sendt et link.

APRIL

28. april, webinar

Faggruppen Handicap intro-
ducerer til Socialstyrelsens
inspirationsmateriale "Tag tidligt
hånd om skolefravær – hjælp til et
skoleliv med autisme".

29. april, webinar

Medlemsmøde om Kvindeøko-
nomi med Mette Reissmann – om
hvordan man bliver "finansmini-
ster i sit eget liv". Mette er tidlige-
re MF og vært på "Luksusfælden".

MAJ

1. maj, DS Øst, online

Virtuel 1. maj med taler v. Pernille
Skipper, Mads Bilstrup og Henrik
Degn, quiz, musik og lotteri.

4. maj, DS Syd, webinar

Netværksmøde for privatansatte
socialrådgivere i Region Syd.

4. maj, webinar

Selvstændige Socialrådgivere
holder eftermiddagsmøde om
"redskaber til inddragelse".

5. maj, DS Nord, online

Netværksmøde for ledige
medlemmer i DS Region Nord.

5. maj, webinar

Møde for tillidsrepræsentanter og
suppleanter i Kriminalforsorgen.

12. maj, webinar

Medlemsmøde, hvor socialrådgiver,
ph.d., professor Lars
Uggerhøj fortæller om sin
forskning i brugerinddragelse og
socialt arbejdes praksis. Der er
mulighed for debat undervejs.

17. maj, København

Faggruppen Beskæftigelse holder
temadag om jobcentre og sund-
hedssystem med lektor Edda
Luth og læge Benny Ehrenreich.
Kl. 11 holdes generalforsamling.

18. maj, webinar

Fagbevægelsens Socialrådgivere
holder møde med ATP med fokus
på sagsbehandlingen ved senior-
pensionsansøgninger.

DS OG KL SØGER ARBEJDSPLADSER TIL PROJEKT OM EN GOD START FOR NYUDDANNEDE

Vil I være med i nyt projekt, der skal
skabe en god start for nyuddannede
socialrådgivere? Deltag i informationsmøde
med KL og Dansk Socialrådgiverforening,
og find ud af, om det er noget for jer.

KL og Dansk Socialrådgiverforening søger
kommunale arbejdspladser, der vil være
med i et projekt, hvor arbejdspladsen får
midler til at udvikle introduktionsforløb og/
eller mentorordninger for nyuddannede
socialrådgivere. Det er også muligt at få
konsulentbistand fra Københavns
Professionshøjskole.

Deltag i virtuelt informationsmøde 10. maj

Lyder projektet som noget for din arbejdsplads,
så vær med, når KL og Dansk Socialrådgiverforening holder et uforpligtende virtuelt
informationsmøde den 10. maj kl. 9.00 – 10.00.
Deltag gerne flere fra samme arbejdsplads
– for eksempel leder, tillidsrepræsentant og
arbejdsmiljørepræsentant.

**Læs mere og tilmeld jer på
tilmeld.kl.dk/noeglentilengodstart/conference**

*Du er velkommen til at kontakte
Sesse Trusell, Dansk Socialrådgiverforening,
på st@socialraadgiverne.dk
eller Nanna Vinkel, KL, på NAVI@kl.dk,
hvis du har spørgsmål.*

18. maj, DS Nord, online

Fyraftenmøde: Sådan en er jeg ikke – socialrådgiver fortæller om at blive sygemeldt, møde systemet og om at rejse sig.

19. maj, DS Nord, online

Intro-kursus for nyvalgte TR-suppleanter i DS Region Nord.

20. maj, webinar

Faggruppen Revalidering inviterer til en fagseance, hvor Anna Amilon holder oplæg om identificering af handicaps med afsæt i en artikel 10. februar 2021 på VIVE.dk.

20. maj, DS Syd

Møde for TR i Vejle, Kolding, Fredericia og Middelfart kommune.

21. maj, DS Syd

Møde for TR i Odense kommune.

25. maj, DS Syd

Møde for TR i Tønder, Haderslev, Aabenraa og Sønderborg kommune.

26. maj, DS Syd

Møde for TR i de fynske kommuner undtagen Odense.

27. maj, webinar

Faggruppen Revalidering inviterer til 3. fagseance. Denne gang holder cand. jur. Susanne Wiederquist oplæg.

31. maj, online

Faggruppen Bostøtte holder generalforsamling.

31. maj – 1. juni, Korsør

Faggruppen Kvindekrisecentre holder seminar om bl.a. Det nye familieretlige system, Trivselsfremmende værktøjer, som kan bruges i arbejdet med kvinderne samt generalforsamling.

JUNI

1. juni, København

Seniorer spiser frokost på Restaurant Karla kl. 12.

15. juni, online

AMiR-uddannelse: Styrk din handlekraft som arbejds-miljørepræsentant.

AUGUST

25. august, Fredericia

TR-møde for TR og suppleanter ved Professionshøjskolerne i DS Region Syd.

30. august – 1. september, Vejle

TR-grunduddannelse hold 2105.

SEPTEMBER

1. september, Fredericia

Netværksmøde for privatansatte socialrådgivere i Region Syd.

7.-9. september, Aarhus

24th Rehabilitation International World Congress er udsat et år på grund af coronapandemien.

8. september, Odense

Netværksmøde for privatansatte socialrådgivere i Region Syd.

8. september, Odense

Faggruppen Stof holder temadag om brugerinvolvering
Formiddag: Oplæg om gravide og forældre med rusmiddelbrug v/Mia Heick. Eftermiddag: Oplæg om brugerinddragelse og brugerindflydelse v/Liesanth Yde Nirmalarajan. Dette oplæg sker i samarbejde med Faggruppen Hjemløse og Fagligt selskab for Psykiatrisocialrådgivere.

13.-14. september, Fredericia

Døgninstitutioner og Opholdssteder holder kursus med oplæg om jura, barnets lov, hjernens udvikling og funktion og besøg fra foreningen De Anbragtes Villkår.

14.-16. september, Vejle

Bliv en dygtig forhandler – ekstra modul 4 for TR-uddannelsens hold 2002 og 2003

15. september, Fredericia

Fælles møde for TR på det kommunale og regionale område i Region Syd.

SD21

SAMMEN OM PROFESSIONEN

KOM MED DIN WORKSHOP!

Har du spændende erfaringer fra dit arbejde?
Brænder du for et projekt?

Har din forskning givet resultater, som
socialrådgiverprofessionen bør kende til?

Hvis du har noget på hjerte, så send din idé til
en workshop til Socialrådgiverdagene 2021.

Der er åbent for indsendelse af ideer fra 29. april til
15. juni på socialraadgiverne.dk/sd21. Alle indsendte
forslag vurderes af et udvalg, der sammensætter
det endelige program.

*Dansk Socialrådgiverforenings fagfestival
Socialrådgiverdagene 2021 holdes 17.-18. november
på Hotel Nyborg Strand.*

29. september, Odense

Kursus for nyvalgte TR-suppleanter i DS Region Syd.

OKTOBER

4. oktober, Fredericia

Intro for nyvalgte TR i Region Syd til DS' politiske arbejde og organisation.

NOVEMBER

17.-18. november, Nyborg
Socialrådgiverdagene 2021

29. november – 1. december, Vejle

TR-grunduddannelse hold 2106.

Benyt dit PlusKort, og få rabat på næsten alt – se mere på pluskort.dk

PlusFerie.

Apollo har et bredt udvalg af rejsemål, rejsetyper og hoteller for at opfylde netop dine rejse drømme.

3-5%

apollo

PlusHerretøj.

Hos Tøjeksperten finder du over 3.500 lækre styles, som helt sikkert kan friske enhver garderobe op.

4%

TØJ | eksperten

PlusKlodser.

Køb billetter til LEGOLAND® med PlusKort rabat, og oplev årets nyhed THE LEGO® MOVIE™ World.

Spar 139 kr.

PlusDyr.

Køb billetter og årskort til Zoologisk Have København med PlusKort rabat, og oplev mere end 4.000 fantastiske dyr.

10%

ZOO

PlusBil.

Få service din bil hos Euromaster, og få rabat på dæk, autoservice, fælge og autotilbehør med PlusKort rabat.

10%

PlusFritid.

Hos Friluftsland finder du et kæmpe udvalg af kvalitets- beklædning og -udstyr til friluftslivet og rejser.

9%

Available on the iPhone
App Store

ANDROID APP ON
Google play

PlusKort.

Der tages forbehold for trykfejl og ændrede rabataftaler. Læs vilkår og betingelser for rabataftalerne på pluskort.dk

Kvistholm MOR & BARN

Familieinstitution · Observationshjem

Kvistholm Mor & Barn

Vi er en familieejet institution, der akut eller planlagt, tager imod mødre, fædre eller par, der har brug for hjælp til at varetage en dagligdag med deres barn.

Vi tager imod familier med børn i alderen 0-6 år, samt gravide.

Vi tilbyder

- ✓ Trygge og familiær rammer
- ✓ Samspilsobservationer
- ✓ Udarbejdelse af FKU, PPV m.v.
- ✓ Stor erfaring med præmaturbørn

Konsulenttydelser

- ✓ §52 stk. 3 nr. 2. Praktisk, pædagogisk og anden støtte i hjemmet – også som alternativ til en anbringelse. Vi har erfaring med Signs of Safety.
- ✓ §52 stk. 3 nr. 3. Familiebehandling
- ✓ §71 stk. 2. Overvåget samvær
- ✓ §71 stk. 3. Støttet samvær